

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

Základní školy Horní Cerekev

***ZÁKLADNÍ ŠKOLA HORNÍ CEREKEV, OKRES
PELHŘIMOV
TYRŠOVA 209, HORNÍ CEREKEV***

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP ZV

Adresa školy:

Tyršova 209, 394 03

Horní Cerekev

Ředitel školy:

PhDr. Vilém Sluka

Zástupce ředitele:

Mgr. Jiří Vlach

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Eva Slavíková

Mgr. Vítězslav Skopal

Zřizovatel školy:

Město Horní Cerekev

nám. T.G.Masaryka

394 03 Horní Cerekev

IČO: 248185

telefon: 565 396 495

www.hornicerekev.cz

IČO: 75000296

IZO: 107721431

REDIZO: 600061353

Kontakty:

telefon: +420 565 396 231

e-mail: zs.horcer@razdva.cz

Platnost dokumentu od:

1.9.2007

ŠVP byl schválen Radou školy dne:

.....

Ředitel školy

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola Horní Cerekev, okres Pelhřimov je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Škola poskytuje základní vzdělávání pro děti s bydlištěm ve městě Horní Cerekev, v městských částech a okolních obcích, případně dalším dětem, jejichž rodiče projeví zájem o realizaci povinné školní docházky v této škole. Kapacita školy umožňuje výuku pro více než 300 žáků, za optimální naplněnost lze považovat počet 180 – 230 žáků. Podle demografické rozvahy je předpoklad, že v období nejbližších let se bude počet žáků pohybovat právě v tomto rozmezí.

Hlavní budova základní školy pochází z roku 1911, přístavba propojená spojovací chodbou byla postavena v 70. letech minulého století. V areálu se nachází ještě menší, samostatná budova, kde je umístěna cvičná kuchyně a školní dílna, taktéž je k dispozici školní pozemek a skleník.

2.2 Vybavení školy

Současný stav a vybavení školy je poplatné stáří a konstrukční koncepci objektů, jakož i dostupnosti finančních prostředků na rekonstrukci a obměnu vybavení. V posledních letech se stav mírně zlepšuje a v tomto trendu bude pokračováno. Výrazným krokem vpřed bylo vybudování nového víceúčelového hřiště s umělým povrchem, které částečně vykompenzuje nevyhovující velikost tělocvičny a spornou účelovost gymnastického sálu.

Ve škole jsou dvě učebny vybavené počítači a přístupem na internet, ve dvou učebnách je možné pracovat s velkoplošnou projekcí.

Součástí školy je školní družina, která je v našich podmínkách důležitým článkem v péči o dojíždějící žáky ať již v ranních nebo odpoledních hodinách.

Další součástí školy je školní kuchyně a jídelna, které navzdory umístění v ne zcela ideálních prostorách poskytují dětem i zaměstnancům hojně využívanou možnost stravování.

Pro hudební výchovu je k dispozici speciální učebna a zkušebna. Naopak nevyhovující je učebna fyziky a chemie, odborná učebna přírodopisu je jen klasickou třídou s vystavenými exponáty. V budově I. stupně je umístěna též učebna pro výtvarnou výchovu. Problematické je také umístění kabinetů v půdních prostorách.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor se skládá z pracovníků s kvalifikací odpovídající požadavkům zákona na pracovníky vykonávající přímou pedagogickou činnost. Výhledově by se formou přirozené obměny měla dále zlepšit i situace v aprobovanosti výuky jednotlivých předmětů. Celkový počet pedagogických pracovníků by se měl v budoucnosti pohybovat v rozmezí 15-20 v závislosti na počtu žáků.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

S realizací dlouhodobých projektů, případně s navázáním mezinárodní spolupráce se uvažuje v několikaletém horizontu, vymezeném ukončením náběhu výuky dle ŠVP.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče mají možnost každodenního styku s učiteli, informace o svých dětech získávají na třídních schůzkách, případně jsou informováni písemnou formou.

Je založen Klub přátel školy, jehož prostřednictvím se také mohou na činnosti školy podílet. Jejich aktivita je využívána zejména při vedení zájmových kroužků a také při organizování jednorázových výchovných akcí.

Školská rada je řádně ustavena a plní své úkoly v rámci školské legislativy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Co chceme a kam směřujeme

ZŠ Horní Cerekev je malá spádová škola na Vysočině. Náš program vychází z obecných vzdělávacích cílů a KK RVP ZV, z analýzy vlastních možností a schopností pedagogického sboru a s přihlédnutím k požadavkům rodičů. Zaměříme se na vytvoření zázemí, které bude rozvíjet kreativitu každého žáka a současně formovat jeho osobnost. Naším cílem je poskytnout žákům základní předpoklady pro další úspěšné vzdělávání a dobré uplatnění v praktickém životě.

3.2 Obecné výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy

- Chceme, aby žáci v průběhu základního vzdělávání získali znalosti a dovednosti aplikovatelné v praktickém životě. Tedy méně encyklopedických poznatků a více praktických příkladů a problémových situací z reálného života.
- Budeme zavádět do výuky efektivní metody, např. skupinové, kooperativní a projektové vyučování, kterými povedeme žáky k týmové práci, samostatnosti a vzájemné pomoci a pocitu sounáležitosti. Budeme podporovat výuku asertivního chování a vzájemné empatie.
- Naším cílem je naučit žáky pracovat se všemi dostupnými zdroji informací – knihou, médií, internetem – vyhledávání podstatných informací v mapách a encyklopediích, samostatné práce s nimi a jejich uvědomělé analýze.
- Budeme podporovat účast žáků školy ve vědomostních soutěžích a získávání informací z praxe formou exkurzí, besed, zájezdů do cizojazyčného prostředí a možnosti kontaktu s jiným etnickým prostředím.
- Dovedeme žáky k všestranné účinné a otevřené komunikaci formou besed, komunitních kruhů, řízené diskuse a asertivní argumentace. Měli by se naučit přijmout názor jiné osoby a jasně, logicky a srozumitelně vysvětlit a obhájit názor vlastní. K vyjádření svých názorů a připomínek mohou žáci využívat schránku důvěry a prezentovat je ve školním časopise TAHÁK a ve třídních kronikách nebo na nástěnkách tříd.
- Budeme rozvíjet spolupráci starších a mladších žáků – např. „patronát“ žáků 9. třídy nad žáky 1. třídy, pořádání akcí pro mladší žáky jako je Den dětí nebo Mikulášská nadílka, Pohádkový les, dětské diskotéky, školní karneval, vánoční besídka atd.
- Povedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví. Zapojíme se do projektů „Zdravé zuby“, „Školní mléko“, a do soutěží „Mladý zdravotník“ a „Dopravní soutěže“. Součástí vyučovacího procesu budou relaxační chvíle. Budeme vést žáky k uvědomělému dodržování zásad hygieny.
- Při branných kurzech se žáci poučí o správné životosprávu – otužování, oblékání, poskytnutí první pomoci – a o zásadách chování v mimořádných situacích.
- Fyzickou kondici žáků budeme rozvíjet při hodinách Tv formou různých aktivit – bruslení, lyžařského a plaveckého výcviku atd.

3.3 Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce se žáky, v nichž dochází k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná. Tvoří pouze základ pro další celoživotní učení a orientaci v praktickém životě.

Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu je možno izolovaně popsat následujícím způsobem:

Klíčové kompetence	Co to znamená na ZŠ Horní Cerkev
1.	
KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Žáci mají dobře zvládnout techniku čtení tak, aby porozuměli smyslu textu, byli schopni s ním pracovat a samostatně vyhledávat podstatné informace. Měli by být schopni objektivního sebehodnocení (viz žákovské portfolio) Individuálním přístupem maximalizujeme možnost, aby i prospěchově slabší žáci mohli zažít pocit úspěchu. Dáme žákům možnost prezentace jejich úspěšné práce před rodiči. Žáky vedeme k samostatnému organizování her a soutěží, podněcujeme jejich kreativitu. Snažíme se dosáhnout toho, aby žák chápal učení ne jako obtížné břemeno, ale jako cestu k objevům a k úspěchu. Zadáváním individuálních problémových úkolů se snažíme vtáhnout do tohoto procesu i rodiče žáků.
2.	
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	Cílem výuky je, aby žáci hledali různá řešení problémů a svůj způsob řešení dokázali zdůvodnit a obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úkoly (Kalibro, Scio, Klokán, soutěže z internetu, dramatika apod.) V motivaci se zaměřujeme na úkoly z praktického života – vycházíme z vlastních zkušeností a „příběhů“ žáků (jak bys tuto situaci řešil dnes, s novými zkušenostmi a po poradě s přáteli), Žáci jsou vedeni k orientaci v množství informací a k tomu, aby dokázali informační tok třídit a využívat. Úměrně věku používají internet. Své nápady a názory prezentují ve školním časopise TAHÁK. Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky. Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích akce – plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. K prezentaci projektů využíváme nejen prostory školy, ale i ty, které nám nabídne zřizovatel, nebo sponzor akce – kulturní dům, sportovní areál, atd.
3.	
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	Žáci by měli umět vhodně komunikovat se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými i vrstevníky ve škole i mimo školu. Měli by umět vhodnou formou obhájit svůj názor, ale zároveň naslouchat názoru jiných. Nejvhodnějším prostředkem komunikace je školní časopis TAHÁK a třídní kroniky, v budoucnu bude využíváno k různým projektům nahrávací studio. Podporujeme přátelské soutěžní akce mezi třídami. Žáci devátého ročníku mají „patronát“ nad prvňáčky a pomáhají jim s integrací do školního prostředí. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování.

	Podporujeme komunikace s jinými školami(družební oblast ve švýcarském Niederbippu , ZŠ Košetice).
4.	
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ -rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci jiných	Běžnou součástí vyučovacího procesu je skupinové vyučování a vzájemná pomoc žáků při učení. Usilujeme o to, aby role ve skupině nebyly stereotypní, ale aby žáci byli schopni převzít různé role. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování. Do tvorby těchto pravidel mají žáci možnost zasáhnout a vyjádřit se k nim. Žáci jsou vhodnou formou seznámeni se základními dokumenty o lidských právech a s Úmluvou o právech dítěte. Jsou vedeni k tomu, aby dodržovali vyvážený vztah mezi právy a povinnostmi. Měli by uvědoměle odmítat, kritizovat a napravovat vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky navzájem a mezi žáky a sborem pedagogů. Chceme žáky přivést k pochopení základních principů kooperace a týmové práce.
5.	
KOMPETENCE OBČANSKÉ -připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách. Je zajištěno respektování individuálních rozdílů národnostních i kulturních tradic. Je kladen důraz na Enviromentální výchovu a výchovu ekologicky myslícího jedince. Žáci jsou vedeni ke třídění odpadů(viz enviromentální plán školy) Žáci se zapojují do projektů. Kde se seznamují s kulturou jiných národů (viz EUROREBUS apod.)
6.	
KOMPETENCE PRACOVNÍ -pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	Žáky vedeme k aktivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi profesní orientace. Výuku doplňujeme o praktické exkurze.Výchovný poradce vypracuje ve spolupráci s třídními učiteli celoškolský plán k volbě povolání. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci. Zájem žáků o další profesní orientaci podporujeme i pestrými nabídkami zájmových útvarů.

3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení problematiky a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť ti žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je třeba zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, zejména v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Tito žáci projevují kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky.

Umožňujeme jim pracovat individuálně, s naučnou literaturou a netradičními formami (kvízy, hlavolamy, záhady, problémové úlohy). Jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k učivu, zajímavosti ze světa vědy, techniky, kultury a politiky) jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván prostor pro bádání a zkoumání.

Umělecky nadaní žáci mohou svoje nadání projevít a rozšířit při účinkování ve školní kapele, výtvarných, tanečních nebo pohybových kroužcích. Stylisticky nadaní žáci se stávají třídními kronikáři, redaktory školního časopisu a umožňujeme jim publikovat své práce i v regionálním tisku. Práce nadaných žáků a jejich ocenění jsou vystaveny na školních chodbách, nástěnkách a ve školním časopise.

Podporujeme účast nadaných žáků ve vědomostních uměleckých a sportovních soutěžích a olympiádách

Vedeme nadané žáky k tomu, aby byli hrdi na to, že jsou reprezentanty své školy a ostatním žákům aby byly jejich výsledky motivací.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy chování. Je nutno toto chování usměrňovat s pedagogickým taktem, avšak důsledně. V osobnostní výchově vedeme žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším.

Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

3.5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se specifickými poruchami učení)

Žáky s vývojovými poruchami posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do školského poradenského zařízení. Na základě vyšetření a doporučení jsou pak tito žáci zařazováni do reedukační péče. Máme vyškolené pedagogy, kteří s dětmi pracují.

Reedukace specifických poruch probíhá v malých skupinkách po dvou, maximálně třech žácích každý týden jednu vyučovací hodinu (nemusí být v jenom bloku 45 minut, ale např. 20 + 25 minut, nebo 3x15 minut podle schopnosti koncentrace žáka). Snažíme se tyto hodiny zařazovat před nebo po vyučování ve dnech, kdy mají děti méně náročnou výuku.

Ředitelství školy a pověřený pedagog uzavírají s rodiči žáka Dohodu o vzájemné spolupráci při nápravě SPU žáka. Součástí dohody jsou individuální podmínky školní práce a domácí příprava žáka, které vypracují učitelé jednotlivých předmětů tak, aby žák měl možnost uspokojivě zvládnout základní učivo daného ročníku. Pověřený učitel sestaví plán reedukačních hodin, kde budou korigovány nezávažnější žákovy potíže. Učitel, který vede reedukační práci, spolupracuje s rodiči žáka a s PPP.

Hodnocení žáků s SPU vychází z nařízení MŠMT a doporučení PPP.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a tak realizujeme jejich obsah.

Zařazení jednotlivých tématických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (1. až 3. roč.), Dějepis (9. roč.), Přírodopis (6. až 7. roč.), Tělesná výchova (1. až 5. roč.), Praktické činnosti (3. roč.).

Sebepoznání a sebepojetí

Tématický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Přírodověda (4. a 5. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.), Přírodopis (9. roč.), Hudební výchova (4. a 5. roč.), Tělesná výchova (1. až 7. roč.), Praktické činnosti (6. až 9. roč.).

Seberegulace a sebeorganizace

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda (4. a 5. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.), Tělesná výchova (4. a 5. roč. a 8. a 9. roč.), Praktické činnosti (4. až 7. roč.).

Psychohygiiena

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda (4. a 5. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.), Tělesná výchova (1. až 9. roč.), Praktické činnosti (6. a 7. roč.).

Kreativita

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk (1. až 3. roč.), Matematika (2. až 9. roč.), Hudební výchova (1. až 5. roč. a 8. až 9. roč.) Tělesná výchova (4. a 5. roč.), Praktické činnosti (1. až 3. roč.).

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda (5. roč.), Vlastivěda (4. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.).

Mezilidské vztahy

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Prvouka (2. a 3. roč.), Přírodověda (5. roč.), Výchova ke zdraví (6. až 8. roč.).

Komunikace

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (3. roč.), Český jazyk a literatura (2. a 3. roč. a 6. a 7. roč.), Tělesná výchova (6. až 9. roč.), Praktické činnosti (6. až 9. roč.), Informatika (6. a 7. roč.).

Kooperace a kompetice

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (2. a 3. roč.), Tělesná výchova (1. až 5. roč. a 6. až 9. roč.), Praktické činnosti (6. a 7. roč.).

Morální rozvoj**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Informatika (8. a 9. roč.), Prvouka (1. až 3. roč.), Výchova k občanství (6. roč.), Zeměpis (8. a 9. roč.), Tělesná výchova (6. až 9. roč.).

Hodnoty, postoje, praktická etika

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. a 5. roč.), Vlastivěda (4. a 5. roč.), Přírodopis (9. roč.), Výchova ke zdraví (6. až 8. roč.).

Výchova demokratického občana**Občanská společnost a škola**

Tématický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Vlastivěda (4. a 5. roč.)

Občan, občanská společnost a stát

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Prvouka (1. a 2. roč.), Výchova k občanství (8. roč.), Dějepis (8. a 9. roč.).

Formy participace občanů v politickém životě

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. roč.), Výchova k občanství (8. roč.).

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. roč.), Dějepis (7. až 9. roč.), Výchova k občanství (8. roč.).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (6. až 9. roč.), Český jazyk a literatura (6. až 9. roč.), Informatika (6. a 7. roč.), Vlastivěda (4. a 5. roč.), Zeměpis (6. až 8. roč.), Hudební výchova (4. a 5. roč.).

Objevujeme Evropu a svět

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Výchova k občanství (8. a 9. roč.), Výchova ke zdraví (6. až 8. roč.).

Jsme Evropané

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Dějepis (6. až 8. roč.), Výchova k občanství (8. a 9. roč.), Hudební výchova (6. až 9. roč.), Výtvarná výchova (6. až 9. roč.).

Multikulturní výchova

Kulturní difference

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (5. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.), Hudební výchova (4. a 5. roč.).

Lidské vztahy

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Informatika (6. a 7. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.), Hudební výchova (4. a 5. roč.).

Etnický původ

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Informatika (6. a 7. roč.), Dějepis (8. a 9. roč.), Výtvarná výchova (4. a 5. roč.).

Multikulturalita

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (4. a 5. roč.), Český jazyk a literatura (6. a 7. roč.), Dějepis (6. a 7. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.), Výtvarná výchova (3. roč.).

Princip sociálního smíru a solidarity

Tématický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Výchova k občanství (6. až 8. roč.).

Environmentální výchova

Ekosystémy

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda (4. roč.), Přírodopis (9. roč.), Zeměpis (6. a 7. roč.).

Základní podmínky života

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda (4. a 5. roč.), Chemie (9.roč.), Přírodopis (8. a 9. roč.), Zeměpis (6. a 7. roč.).

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Vlastivěda (4. roč.), Přírodopis (7. roč.), Zeměpis (6. až 9. roč.), Praktické činnosti (6. a 7. roč.).

Vztah člověka k prostředí

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda (4. a 5. roč.), Vlastivěda (4. a 5. roč.), Přírodopis (9. roč.), Zeměpis (8. a 9. roč.), Tělesná výchova (4. a 5. roč.).

Mediální výchova**Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (6. a 7. roč.), Informatika (6. a 7. roč.), Tělesná výchova (4. a 5. roč.).

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (8. a 9. roč.), Výtvarná výchova (4. a 5. roč.), Tělesná výchova (4. a 5. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.).

Stavba mediálních sdělení

Tématický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura (8. a 9. roč.).

Vnímání autora mediálních sdělení

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (8. a 9. roč.), Výtvarná výchova (8. a 9. roč.).

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. a 5. roč.), Výchova k občanství (6. a 7. roč.).

Tvorba mediálního sdělení

Tématický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (8. a 9. roč.), Informatika (8. a 9. roč.), Hudební výchova (8. a 9. roč.), Výtvarná výchova (6. až 9. roč.).

Práce v realizačním týmu

Tématický okruh je realizován dle potřeby napříč všemi vyučovacími předměty.

4. Učební plán

4.1. Učební plán pro 1. stupeň

Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
	1.	2.	3.	4.	5.		
Český jazyk	9	9	8+1	6+2	6+2	43	5
Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	
Matematika	4	5	5	4+1	4+1	24	2
Informatika	-	-	-	-	1	1	
Prvouka	2	2	2+1	-	-	7	1
Přírodověda	-	-	-	1	1+1	3	1
Vlastivěda	-	-	-	2	2	4	
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	1	2	1	2	1	7	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celková povinná časová dotace	20	22	25	25	26	118	
Z toho disponibilní časová dotace	-	-	2	3	4		9

DČD - disponibilní časová dotace

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
	6.	7.	8.	9.			
Český jazyk	4	4	4	4+1		17	1
Anglický jazyk	3	3	3	3		12	
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1		20	4
Informatika	1	1	1	1		4	3
Dějepis	2	2	2	2		8	
Výchova k občanství	1	1	1	1		4	
Fyzika	1+1	2	2	2		8	1
Chemie	-	-	2	2		4	
Přírodopis	2	1+1	1	1+1		7	2
Zeměpis	2	1+1	1	2		7	1
Hudební výchova	1	1	1	1		4	
Výtvarná výchova	2	1	2	1		6	
Výchova ke zdraví	1	1	1	-		3	
Tělesná výchova	2	2	2	2		8	
Praktické činnosti	1	1	1	1		4	
Volitelné předměty	-	2	2	2		6	6
Celková povinná časová dotace	29	30	31	32		122	
Z toho disponibilní časová dotace	2	6	4	6			18

DČD - disponibilní časová dotace

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk, Anglický jazyk

Vyučovací předmět Český jazyk vznikl ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. do 9. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. Vyučovací předmět Český jazyk na 1. stupni integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova, časová dotace je proto posílena o 5 hodin z disponibilní časové dotace.

Psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy a je zařazováno do vyučovacích hodin v menších časových celcích. Na 2. stupni je posílen o 1 disponibilní hodinu nad rámec vymezené minimální časové dotace.

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** vznikl ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a je zařazen do 3. až 9. ročníku. Oba tyto vzdělávací obory realizují obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je od školního roku 2008/2009 zařazen jako povinně volitelný předmět. Bude realizován v 7. až 9. ročníku.

Matematika

Vyučovací předmět vznikl ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Tento předmět byl posílen o 2 disponibilní hodiny na 1. stupni a o 4 disponibilní hodiny na 2. stupni nad rámec vymezené minimální časové dotace. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

Informatika

Vyučovací předmět **Informatika** vznikl ze vzdělávacího oboru Informační a Komunikační technologie. Na 2. stupni je posílen o 3 disponibilní hodiny nad rámec vymezené minimální časové dotace. Je realizován v 5. až 9. ročníku základního vzdělávání.

Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

Tyto vyučovací předměty vznikly ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. **Prvouka** a **Přírodověda** byly posíleny o 2 disponibilní hodiny nad rámec minimální časové dotace. Jsou realizovány pouze na 1. stupni základního vzdělávání.

Dějepis a Výchova k občanství

Tyto vyučovací předměty jsou současně vzdělávacími obory, které realizují obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost pouze na 2. stupni základního vzdělávání.

Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis

Tyto vyučovací předměty jsou současně vzdělávacími obory, které realizují obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda. **Fyzika** je posílena o 1, **Přírodopis** o 2 a **Zeměpis** o 1 disponibilní hodinu nad rámec minimální časové dotace. Jsou realizovány pouze na 2. stupni základního vzdělávání.

Hudební výchova a Výtvarná výchova

Tyto vyučovací předměty jsou současně vzdělávacími obory, které realizují obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura. Tyto předměty jsou realizovány ve všech ročnících základního vzdělávání.

Výchova ke zdraví a Tělesná výchova

Tyto vyučovací předměty jsou současně vzdělávacími obory, které realizují vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Výchova ke zdraví je realizována pouze na 2. stupni základního vzdělávání. Na 1. stupni je Výchova ke zdraví realizována ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova.

Tělesná výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání.

Praktické činnosti

Tento vyučovací předmět vznikl ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Na 1. stupni je vzdělávací obsah realizován ve 4 tematických okruzích, na 2. stupni ve 3 tematických okruzích.

Volitelné předměty

Nabídka volitelných předmětů a jejich obsah bude součástí ŠVP jako příloha od školního roku 2008 / 2009. Podle možností školy bude každoročně aktualizována.

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk**. Tyto vzdělávací obory mají společné hlavní cíle – vybavit žáky dovednostmi a vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Toto vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty :

Český jazyk
Anglický jazyk

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Z tématického okruhu Osobnostní rozvoj část „Rozvoj schopnosti poznávání“ (dovednosti pro učení a studium), z tématického okruhu Sociální rozvoj části „Komunikace“ a „Kooperační“, z tématického okruhu Morální rozvoj část „Hodnoty, postoje, praktická etika“ (schopnost vyjádřit vlastní postoj).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z tématického okruhu Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy).

Multikulturní výchova

Tématický okruh Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem).

Mediální výchova

Tématické okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality a Tvorba mediálního sdělení.

5.1.1 Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Český jazyk má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Vzdělávací obsah tohoto předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá ve kmenových třídách. Jedním ze způsobů naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Kompetence k učení

Rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva. Předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech. Vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací. Vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování. Seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

Vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
Vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

Vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů. Pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků, vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

Vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy. Vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc. Vytvořit podmínky k tomu, aby žáci zvládli psychosomatické dovednosti. Aby rozlišovali herní a reálnou situaci a dokázali zkoumat témata a konflikty na základě vlastního jednání.

Kompetence občanské

Seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam, podporovat v Žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

Vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní. Vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

1. stupeň

Tento vyučovací předmět integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura
a doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova.

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

2. stupeň

Na 2. stupni je naším hlavním cílem cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky.

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Český jazyk	Období 1. - 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	-čtení uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků -uplatnění přirozené intonace	3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj -rozvoj schopnosti poznávání
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	-komunikační situace:omluva, žádost, vzkaz, zpráva -dialog, mluvčí a posluchač	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.	-výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů -zdvořilostní obraty	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova-kooperace, navázání na myšlenku odstoupení od nápadu
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	-správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	3.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	-rozvíjení znělého hlasu -návěst přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	1.-3	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	-členění jazykového projevu	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-komunikace
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	-souvislé jazykové projevy -využívání jednoduché osnovy	3.	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	-dodržování hygienických návyků správného psaní	1.-3	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky;kontroluje vlastní písemný projev.	-automatizace psacího pohybu -odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	3.	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	-plynulý a úhledný písemný projev	2.-3	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	-vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita

rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	-hláskování, stavba slov, nauka o slově	1.-2.	Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopnosti poznávání paměti a soustředění
porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	-slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu -vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	2.-3.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc okolnost, vlastnost.	-třídění slov -seznamování se s některými slovními druhy	2.-3.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	-ohebné a neohebné slovní druhy	2.-3.	
užívá v mluveném projevu správně gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	-souvislý mluvený projev -význam slov	2.-3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	-věta a souvětí -spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	2.-3.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	-druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků	2.-3.	
odůvodňuje a píše správně: i, í / y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	-znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	2.-3.	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku.	-reprodukce textu -přednes básně nebo úryvku prózy	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita
vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	-líčení atmosféry příběhu	3.	

rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	-základy literatury - poezie (pojmy:báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava,děj prostředí)	3.	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	-volná reprodukce textu dramatizace pohádky, povídky nebo básně	1.-3.	
zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých.	-psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace)	3.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-poznávání lidí
rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná.	-herní dovednosti (vstup do role)	3.	
zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání.	-náměty a témata v dramatických situacích, jejich nalézání a vyjadřování	3.	Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj-hodnoty, postoje, praktická etika
spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky;sleduje prezentace ostatních.	-sociálně komunikační dovednosti (spolupráce prezentace a hodnocení)	3.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj - komunikace
reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového).	-recepce a reflexe dramatického umění	3.	

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Český jazyk	Období 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	-uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů -tiché čtení s porozuměním	4.-5.	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	-vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	4.-5.	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	-orientace v textu	4.-5.	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	-vystižení jádra sdělení -orientace v naučných textech přiměřených věku	4.-5.	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	-pravidla dialogu	4.-5.	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	-porovnávání názorů, tolerance -řešení konfliktních situací	4.-5.	Mediální výchova- fungování a vliv médií ve společnosti
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru.	-členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4.-5.	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	-spisovná, hovorová a nespisovná mluva	4.	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	-spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	5.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	-orientace ve stavbě textu -členění na odstavce	4.-5.	
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	-pravidla sestavování osnovy -členění příběhu	4.-5.	

porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	-význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	4.	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	-stavba slova	4.-5.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	-slovní druhy a jejich třídění - tvary slov -mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen	4.-5.	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	-práce s větou	4.-5.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	-výstavba věty, základní větné členy -věta jednoduchá, souvětí -smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4.-5.	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	-rozmanité spojovací výrazy	4.-5.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	-vyjmenovaná slova práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov hledání a dotváření slov příbuzných	4.-5.	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	-shoda přísudku podmětem	5.	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	-zážitkové čtení a naslouchání -nalézání příčin věcí a porozumění jim	4.-5.	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	-tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje -vlastní tvorba na libovolné téma	4.-5.	
rozlišuje různé typy uměleckých textů.	-druhy a žánry dětské literatury -literatura umělecká a věcná -literatura v proměnách času	4. 5.	
	-lidová slovesnost		

při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	-literární pojmy: -přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy -verš, rým	4.-5.	
projevuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy.	-psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace)	4.-5.	
pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat.	-herní dovednosti (vstup do role) -sociálně komunikační dovednosti -dodržování pravidel hry	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova -morální rozvoj-hodnoty, postoje, praktická etika
pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků. prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků.	-dramatická situace, příběh (řazení situací v časové následnosti)	4.-5.	

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Český jazyk	Období 6. - 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozlišuje základní literární druhy žánry, porovná je i jejich funkci, vede jejich výrazné představitele.	-charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama); -rozlišení poezie a prózy; -antický mýtus (báje);epos; -řecké drama; Starý zákon; Nový zákon	6.	
charakterizuje středověkou literaturu na našem území i ve světě; rozlišuje žánry středověké literatury; má přehled o nejdůležitějších literárních dílech daného období.	-staroslověnské písemnictví; cyrilometodějská mise; vznik česky psané literatury; literatura předhusitská a husitská; Husova literární tvorba; Chelčického kritika společnosti;	7.	
charakterizuje literaturu humanistickou u nás i ve světě; používá termíny "renesance" a "humanismus", má přehled o základních textech a nejdůležitějších osobnostech daného období.	-renesance a humanismus; renesance v Itálii, Francii, Španělsku; shakespearovské drama; česká humanistická literatura - česká i latinská tvorba; pobělohorská literatura barokní	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Evropa a svět nás zajímá
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	-zvuková stránka jazyka; výslovnost a přízvuk	6.-7.	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	-způsoby obohacování slovní zásoby; stavba slova	6.-7.	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami.	-seznámení s jazykovými příručkami	6.-7.	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	-určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov rod činný a trpný; stupňování přídavných jmen a příslovcí; slovesný vid	6.-7.	

využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	-druhy vět podle postoje mluvčího	6.-7.	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	-věty jednočlenné a dvojčlenné; větné členy; souvětí souřadné a podřadné; druhy vedlejších vět	6.-7.	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	-pravopisná cvičení; shoda přísudku s podmětem; základy interpunkce; psaní velkých písmen; koncovky přídavných jmen	6.-7.	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	-rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština; postavení češtiny mezi slovanskými jazyky	6.-7.	Multikulturní výchova-multikulturalita
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	-kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící)	6.-7.	Mediální výchova, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	-rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-komunikace
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	-rozlišení různých komunikačních prostředků	6.-7.	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	-komunikace verbální a neverbální	6.-7.	
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	-pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	6.-7.	

využívá základů studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	-výtah a výpisky, čtení s porozuměním -vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	6.-7. 6.-7.	
--	---	---------------------------	--

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Český jazyk	Období 8. - 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
uvádí žánry literatury v období klasicismu; rozpoznává specifika doby osvícenství	-bajka, Jean de la Fontaine	8.	
vymezuje období národního obrození v českých zemích; má přehled o základních dílech první poloviny 19. století.	-formování novodobého českého národa; tzv."obranná fáze NO"; Dobrovského a Jungmannova generace; -dějepisné dílo F. Palackého; -ohlasová poezie; Máchova poezie a próza, -Erbenova balada; Havlíčkova satira; tvorba B. Němcové	8.	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	-podobnosti a rozdílnosti literárních textů od 30. let 19. století do současnosti	8.-9.	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
má přehled o nejdůležitějších sbornících, almanaších a literárních časopisech 19. a 20. století.	-almanach Máj, almanach Ruch, časopisy Květy, Lumír, Osvěta, Čas, Host do domu, Literární noviny a další	8.-9.	
orientuje se ve vývoji českého dramatu, postihuje významné osobnosti českého divadelnictví.	-drama historické a ze současnosti	8.-9.	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	-obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymóron, ironie, sarkasmus, alegorie)	8.-9.	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	-recenze, literární kritika, reflexe četby	8.-9.	

rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	-specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace	8.-9.	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	-aspekty umělecké literatury	8.-9.	Mediální výchova- stavba mediálních sdělení
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování.	-čtenářský zážitek	8.-9.	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	-literární historie a teorie; -internet a CD-ROM jako zdroj informací; knihovna -jako kulturní a literární centrum; knihovní katalog; referát	8.-9.	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	-zvuková stránka věty, spodoba znělosti a artikulační, melodie věty; suprasegmentální prostředky řeči	8.-9.	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.	-slovní zásoba a význam slova	8.-9.	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami.	-samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami; jádro a rozvoj slovní zásoby	8.-9.	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	-slovní druhy a jejich funkce ve větě; komplexní jazykové rozbory; projev mluvený a psaný -zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu	8.-9.	
využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace.	-jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	8.-9.	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	-poměr mezi větami a větnými členy; sponová slovesa, mluvnický zápor	8.-9.	

v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	-interpunkce jednoduché věty a souvětí; psaní velkých písmen	8.-9.	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	-obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků; disciplíny jazykovědy	8.-9.	
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	-formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru, procvičování subjektivně zabarveného popisu	8.-9.	Mediální výchova- vnímání autora mediálních sdělení
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	-porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu	8.-9.	Mediální výchova- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	-rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci.	8.-9.	
v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	-funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího	8.-9.	
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	-pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	8.-9.	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů.	-zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů zvláštnost fejetonu v české literatuře	8.-9.	Mediální výchova- tvorba mediálního sdělení

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. (Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou.)

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

Pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život, propojovat probraná témata a jazykové jevy a samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.

Kompetence komunikativní

Porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce, umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky, rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce a využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

V jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu. Dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování a spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

Získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi. Umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky.

Kompetence pracovní

Samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem. Využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

1. stupeň

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale

ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

2. stupeň

Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzuji spolu anglicky ve větších celcích. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů.

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Anglický jazyk	Období 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby.	-čísla (1-100), základní fonetické značky -slovní zásoba z tématických celků	3.	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.	-pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby, reakce na pokyny	3.	
rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova.	-abeceda (spelling) -četba z autentických textů -psaní tematické slovní zásoby -používání slovníku s výslovností	3.	
pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění.	-otázka, zápor, rozkazovací způsob, vyjádření libosti, nelibosti, dovednosti, vyjádření domněnky, jistoty -osobní zájmena	3.	
používá abecední slovník učebnice.	-abeceda, hláskování (jména)	3.	

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Anglický jazyk	Období 4.- 5.	
<i>Očekávané výstupy</i> Žák:	<i>Učivo</i>	<i>Ročník</i>	<i>Průřezová témata</i>
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	-pořádek slov ve větě, synonyma, antonyma, kontext, popis místa, -odlišnosti českého a anglického slovosledu -čtení autentického textu -volný překlad	4.-5.	Multikulturní výchova- multikulturalita
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.	-slovní zásoba z tématických celků -čtení autentického textu -poslech a sledování, práce s internetem, chápání slov v kontextu	4.-5.	
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.	-čtení textu z učebnice, fonetický zápis, vázání slov, znělost, neznělost (základní slovní zásoba)	4.-5.	
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	-odvození významu slova z kontextu -tvorba otázky a záporu -porovnání zvyků a tradic v ČR a v anglicky mluvících zemích	4.-5.	
používá dvojjazyčný slovník.	-čtení autentického textu, čtení pohádek	4.-5.	
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.	-jednoduchá sdělení, omluva, žádost, popis umístění, určení předmětu ve třídě -tvorba množného čísla podstatných jmen, přivlastňovací a ukazovací zájmena, určení polohy předmětů.	4.-5.	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.	-vypravovat a zahrát pohádku, hrát hru, slovní zásoba z tématických celků	4.-5.	

obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.	-tvoření slov, slova stejného a opačného významu, význam slov v kontextu -porovnávání smyslu textů -reprodukce čteného a slyšeného textu	4.-5.	
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.	-pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představení -reakce na otázky, čas a směr, cesta	4.-5.	

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Anglický jazyk	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.	-čtení textu se zeměpisnou tematikou (popis zeměkoule, členění na světadíly, oceány) -čtení autentického textu	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Evropa a svět nás zajímá
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledává známé výrazy, fráze a odpoví na otázky.	-vytvořit podmětnou otázku, přivlastňovací zájmena samostatná, neurčitá a záporná zájmena, větný zápor, číslovky řadové a násobné, vyjádřit zamyšlenou budoucnost, změna stavu -práce s mapou	6.-7.	
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	-oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva, poděkování, žádost o pomoc, přání, nákup lístku, jízdní řády, objednávka	6.-7.	
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	-předpony, přípony	6.-7.	
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	-čtení autentického materiálu	6.-7.	
sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	-napíše neformální dopis, sestaví jednoduchý dotazník, popíše jednoduché sdělení	6.-7.	
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	-popíše oblíbenou knížku, vypravuje její děj, charakterizuje hlavní postavy, povahové vlastnosti	6.-7.	
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	-odvodí význam podobných slov v kontextu, převypravuje příběh pohádku	6.-7.	
vyžádá jednoduchou informaci.	-žádá o radu, dotáže se na směr a cestu	6.-7.	
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	-orientuje se na nádraží, koupí si jízdenku, objedná se jídlo	6.-7.	

Oblast Jazyk a jazyková komunikace	Předmět Anglický jazyk	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.	-čtení textů s tematikou USA -čtení textů s tématem životní prostředí	8.-9.	Výchova k myšlení v evropských souvislostech-Evropa a svět nás zajímá
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky.	-předložky a spojky ve větách vedlejších, pravidla pořadí přídavných jmen, tvořit přídavná jména příponami, stupňování příslovčí	8.-9.	
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	-zdvořilé společenské fráze, dát radu, doporučit způsob řešení problému, vyjádřit zamýšlenou jistotu i obecnou budoucnost	8.-9.	
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	-předpony, přípony	8.-9.	
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	-čtení autentického materiálu, časopisů a novin	8.-9.	
sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	-základní vztahy-existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní -životopis, popis místa	8.-9.	
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	-určování slovních druhů, stavba rozvitě věty, předložky, zájmena v předmětu	8.-9.	
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	-konverzace v daných tematických celcích	8.-9.	
vyžádá jednoduchou informaci.	-požádá o informaci, orientuje se v časech podle jízdních řádů, požádá o svolení, o službu, o pomoc	8.-9.	
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	-jednoduché sdělení-oslovení, pozdravy, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost o pomoc, přání	8.-9.	

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti (oboru)

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována v povinném vyučovacím předmětu – Matematika .

Matematika prolíná celým základním vzděláváním a postupně pomáhá žákům získávat matematickou gramotnost a učí je dovednostem využitelným v praktickém životě.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět :

Matematika

Zařazená průřezová témata

Z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopnosti poznávání“, „Kreativita“.

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika je vyučována v prvním až devátém ročníku. Jejím obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět je založen na praktických činnostech, sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci si osvojují základní matematické pojmy a symboly, matematické postupy a způsoby jejich užití. Učí se přesnosti a uplatňování matematických pravidel, používání kalkulačů a matematických výukových programů.

Vzdělávací obsah předmětu vychází z tematických okruhů:

- Čísla a početní operace (1. stupeň), číslo a proměnná (2. stupeň)
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Aplikační úlohy a problémy

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Matematika směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení. Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci. Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků, umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok a na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti. Ukázat jim různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání. Vést žáky k řešení základních matematických operací, přesné a jasné formulaci úkolu a jeho výsledku.

Kompetence komunikativní

Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory. Vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Vést žáky k rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů. Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování. Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence pracovní

Poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci. Vést žáky ke zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik.

Oblast	Předmět	Období	
Matematika a její aplikace	Matematika	1. - 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	-manipulace s předměty -počítání prvků	1.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	-čtení a zápis čísel -vztahy větší, menší, rovno a -znaménka =	1.-3.	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	-orientace na číselné ose -pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi -určování stovek, desítek a jednotek	1.-3.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	-sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	1.-2.	
	-sčítání a odčítání v oboru 0-100 -násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, a 10)	2.	
	-sčítání a odčítání v oboru 0-1000 -násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 8 a 9)	3.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	-slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova- osobnostní rozvoj- kreativita
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	-určování času převádění jednotek času	2.-3.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	-seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy -orientace a čtení matematických zápisů	1.-3.	

doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	-pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose -práce s údaji (ceník)	2.-3.	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa;nachází v realitě jejich reprezentaci.	-vyhledávání určitých tvarů v okolí -třídění předmětů podle tvaru -rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh -tělesa - krychle, kvádr, koule	1. 2.-3.	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	-bod, přímka, polopřímka a úsečka - měření v cm a mm	2.-3.	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	-modelování geometrických útvarů podle zadání	1.-3.	

Oblast	Předmět	Období	
Matematika a její aplikace	Matematika	4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	-principy asociativnosti a komutativnosti	4.-5.	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	-sčítání a odčítání čísel do 100 000 -velká násobilka -písemné násobení dvojciferným a trojciferným číslem -dělení jednociferným číslem -dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.	
	-sčítání a odčítání čísel do milionu -písemné násobení dvojciferným jednociferným až čtyřciferným číslem -dělení dvojciferným číslem	5.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	-zaokrouhlování na 1000, 100, 10 -kontroly výpočtů	4.	
	-zaokrouhlování na 1000 000 -100 000, 10 000, kontroly výpočtů	5.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	-slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	4.-5.	
vyhledává, sbírá a třídí data.	-práce s daty	4.-5.	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	-diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	4.	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici);užívá jednoduché konstrukce.	-práce s geometrickými útvary	4.	
	-rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	5.	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	-délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce	4.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice.	-rovnoběžky, různoběžky, kolmice	4.	

určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	-obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku -jednotky obsahu	5.	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	-osová souměrnost	4.	
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	-slovní úlohy s netradičními postupy	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita

Oblast	Předmět	Období	
Matematika a její aplikace	Matematika	6. - 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel.	-přirozená čísla, racionální čísla -číselný výraz -znázorňování čísel na ose	6.	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor.	-výpočty elementárních příkladů bez použití kalkulátoru	6.-7.	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel.	-znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 10 100 - prvočíslo -nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	6.	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem,	-vztah desetinného čísla, zlomku a procenta početní úpravy se zlomky	6.	
poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- procenta	6.-7.	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	-poměr -měřítko plánů a map	7.	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	-slovní úlohy s použitím procent	7.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním.	-přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů	6.	
	-zápis slovních úloh s užitím lineárních rovnic	7.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.	-lineární rovnice -triviální slovní úlohy	6.-7. 6.-7.	

vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	-zpracování dat do tabulek a grafů -čtení z grafů	7.	
porovnává soubory dat	-základy statistiky, aritmetický průměr	7.	
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	-přímá a nepřímá úměrnost, -trojčlenka	7.	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	-čtení z grafu funkcí -graf lineární funkce	7.	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.	-zavedení matematické symboliky	7.	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	-příklady rovinných obrazců	6.	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem.	-rýsování úhlů, ostrý, tupý, pravý, přímý úhel -přenášení úhlů -sčítání a dělení úhlů	6.	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	-čtverec a obdélník	6.	
	-trojúhelník, čtyřúhelník, vlastnosti trojúhelníků dle délek stran a velikostí úhlů -výška a těžnice trojúhelníku	7.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	-konstrukce trojúhelníků se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů	6.	
	-konstrukce trojúhelníků se čtyřúhelníků vzájemná poloha přímek v rovině	7.	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.	-osová a středová souměrnost -osa rovinných útvarů	6.-7.	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	-rozlišení prostorových útvarů -vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka	6.	

odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	-objem kvádru a krychle	6.	
	-povrch kvádru a krychle	7.	
načrtne a sestrojí síť základních těles.	-síť těles	7.	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	-volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání	6.-7.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	-úlohy konstrukční a početní geometrie	6.-7.	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	-řešení početních hlavolamů a hříček	6.-7.	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	-vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	6.-7.	
orientuje se v Tabulkách pro základní školu	-práce s tabulkami pro základní školu	6.-7.	

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Matematika	Období 8. - 9.	
<i>Očekávané výstupy</i> Žák:	<i>Učivo</i>	<i>Ročník</i>	<i>Průřezová témata</i>
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	-výpočty elementárních příkladů bez použití kalkulátoru	8.-9.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	-jednočlen, mnohočlen -součet, rozdíl a součin mnohočlenů -hodnota výrazu -rozklad na součin -užití vzorců $(a+b)$ $(a-b)$ - $a-b$	8.	
	-úpravy lomených výrazů -úpravy vzorců	9.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	-úrokování	8.	
	-soustavy rovnic o dvou neznámých	9.	
užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	-druhá mocnina a odmocnina	8.	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	-řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe	8.-9.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	-shrnutí poznatků o funkcích -příklady funkcí	8.-9.	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	-Thaletova věta	8.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	-vzájemná poloha kružnic -vzájemná poloha přímky a kružnice -složitější konstrukční úlohy	8.-9.	

užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	-věty o shodnosti trojúhelníků -podobnost trojúhelníků	8.	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	-výpočty objemů a povrchů válce a dalších kolmých hranolů, výpočet objemu a povrchu koule	8.	
	-výpočty objemů a povrchu složených těles	9.	
načrtne a sestrojí sítě základních těles	-sít' válce a dalších kolmých hranolů	8.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	-úlohy konstrukční a početní geometrie	8.-9.	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	-řešení početních hlavolamů a hříček	8.-9.	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických v vzdělávacích oblastí	-vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	8.-9.	
orientuje se v Tabulkách pro základní školu	-práce s tabulkami pro základní školu	8.-9.	

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti (oboru)

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je realizována v povinném vyučovacím předmětu Informatika. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět :

Informatika

Zařazená průřezová témata

Mediální výchova – ověřování informací, etický kodex, relevantnost informací, analýza textů, prezentace.

Osobnostní a sociální výchova – z okruhu Osobnostní rozvoj je to „Rozvoj schopností poznávání“. Z tématického okruhu Morální rozvoj část „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – tématický okruh „Evropa a svět nás zajímá“.

Multikulturní výchova – okruhy „Lidské vztahy“, etnický původ.

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Informatika je vyučována v pátém a ž devátém ročníku. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět zahrnuje základy práce s osobním počítačem a základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, manažerem souborů, dostupnými výukovými a vzdělávacími programy. Jako nadstandardní učivo je možno v této oblasti zařadit práci s webovým prohlížečem a elektronickou poštou.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými počítačovými programy v ostatních vzdělávacích oborech osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni.

Získané dovednosti se stávají pro žáky výhodou v praktickém životě i při pracovním uplatnění.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Informatika směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci. Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků. Umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok. Na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání. Poznávat úlohy informací a informačních činností a využívat moderních informačních a komunikačních technologií. Porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím. Využívat výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce.

Kompetence k řešení problémů

Ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání. Vést žáky k ověřování správnosti řešení problému. Porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, A tím dosahovat větší věrohodnosti vyhledaných informací.

Kompetence komunikativní

Seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (internet). Vést žáky k využívání širokých možností informačních

a komunikačních prostředků. Mít schopnost formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení.

Kompetence sociální a personální

Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj. Pochopit funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů.

Kompetence občanské

Respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW. Zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích.

Kompetence pracovní

Tvořivě využívat softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. Šetrně pracovat s výpočetní technikou.

Oblast	Předmět	Období	
Informační a komunikační technologie	Informatika	5.	
<i>Očekávané výstupy</i> Žák:	<i>Učivo</i>	<i>Ročník</i>	<i>Průřezová témata</i>
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	-základní funkce počítače práce s myší a klávesnicí	5.	Osobnostní a sociální výchova -rozvoj schopnosti poznávání
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných zařízeních.	-výukové programy a jednoduché počítačové hry	5.	
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.	-práce s informací, její vyhledávání	5.	

Oblast Informační a komunikační technologie	Předmět Informatika	Období 6. - 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie.	-ovládání počítače, -popis součástí, -tisk a ukládání dokumentů na lokální disk, -orientace na klávesnici	6.	
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závad.	-pravidla práce s počítačem, -virové nebezpečí, -legálnost software	6.	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	-souborová struktura počítače, rozdíl mezi souborem a složkou, druhy souborů práce se sítí, ukládání na svůj a sdílený adresář, jiné možnosti ukládání souborů, kopírování a mazání souborů a složek	6.	
při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	-práce se školní www prezentací, ovládání internetového prohlížeče, - domény, -nejznámější vyhledávací portály české	6.	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- objevujeme Evropu a svět
vyhledávání informace na portálech, v knihovnách a databázích.	-využití vyhledávače google	6.	
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	-zřízení a údržba emailové adresy na veřejném serveru, odesílání a příjem emailu -práce s adresářem, sms brána, chat	6.	Sociální rozvoj - komunikace

pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	-základní ovládání programu Word, nebo jiného textového editoru -práce s souborem, otevření, zavření, uložení a tisk dokumentu -psaní a mazání textu -formát písma, odstavce -vkládání a základní úprava obrázků -kopírování textu a obrázků -práce s více otevřenými dokumenty -kopírování mezi internetem a textovým editorem -tvorba úprava a vkládání rastrových obrázků -tvorba a úprava vektorových obrázků. -základy tvorby referátu a typografická pravidla	6.-7.	Multikulturní výchova- lidské vztahy, etnický původ
ovládá a aktivně využívá výukové programy.	-práce s výukovými programy	6.7.	
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	-vyhledávání informací v síti Internet, Portály státní správy a veřejných vzdělávacích institucí osobní www stránky	6.-7.	Mediální výchova- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	-zpracování textu v textovém editoru -formát písma, odstavce odrážky a číslování práce s grafickými objekty v textovém editoru - tvorba tabulek v textovém editoru	6.-7.	
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	-autorský zákon a používání citací	6.-7.	

Oblast Informační a komunikační technologie	Předmět Informatika	Období 8. - 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	-práce v alternativním textovém editoru -základy práce s digitální fotografií -snímání, úpravy, archivace, export do www a multimediální podoby -základy práce s rastrovou grafikou - tvorba koláží -práce v tabulkovém editoru, tvorba jednoduché tabulky za využití základních početních operací -úvod do používání funkcí -tvorba grafu -export tabulek -základy využití prezentačního programu	8.-9.	
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	-tvorba referátu na zadané téma -export do pdf	8.-9.	Mediální výchova - tvorba mediálních sdělení
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	-tvorba html dokumentu, www prezentace	8.-9.	Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti (oboru)

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována v povinných vyučovacích předmětech – Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda. Tato komplexní oblast je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví

Během vyučování využíváme vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností velmi pomáhá žákům při zvládání nových životních situací.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Prvouka
Přírodověda
Vlastivěda

Zařazená průřezová témata

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopností poznávání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygienu“. Z tematického okruhu sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Mezilidské vztahy“ a z tematického okruhu Morální rozvoj část „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“.

Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** je to okruh „Občanská společnost a škola“.

Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** tematický okruh „Evropa a svět nás zajímá“.

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** okruhy „Kulturní difference“, „Lidské vztahy“.

Z průřezového tématu **Environmentální výchova** okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Prvouka je vyučována v prvním až třetím ročníku. Jejím obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem je vést žáky k objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět. Dále k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.

Klademe také důraz na utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Prvouka směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení. Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci. Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků, umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok. Na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti. Ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání. Vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a přírodní jevy. Seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody) a vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací. Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro

činnost skupiny a vést je k jejich dodržování. Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

Poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci.

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Prvouka	Období 1. - 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	-práce s plánem své obce osobní bezpečí, -nebezpečné situace	2.-3.	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	-název obce a jejích částí význačné orientační body, -historická a památná místa v obci	2.-3.	
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	-rozdíly mezi městským a vesnickým prostředím	2.-3.	
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	-rodina, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejich členů.	1.-2.	Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát.
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	-pracovní činnosti lidí;tělesná a duševní práce -různá povolání -volný čas a jeho využití	2.-3.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům.	-vztahy mezi lidmi -osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj-řešení problémů a rozhodovací dovednosti
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	-základní orientace v čase -den, týden, měsíc, rok -minulost, přítomnost a budoucnost	1.-3.	
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem v němž žije.	-kultura a historie naší obce, města	2.-3.	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	-proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-mezilidské vztahy

pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	-charakteristika ročních období -pozorování změn počasí, -reakce rostlin a živočichů na roční období	1.-3.	
rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	-rozlišení živé a neživé přírody -základní význam vody, vzduchu ohně a půdy -podmínky života na Zemi	2.-3.	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	-pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin	2.-3.	
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	-lidské tělo -péče o zdraví -správná životospráva	1.-3.	
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	-první pomoc -pravidla chování ve školním řádu	3.	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.	-osobní bezpečí krizové situace a situace hromadného ohrožení	1.-3.	Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
uplatňuje základní pravidla silničního provozu.	-znalost pravidel silničního provozu	1.-3.	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	-správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	1.-3.	

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 4. a 5. ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Jedním ze způsobů naplňování cílů předmětu je pozorování názorných pomůcek, sledování konkrétních situací a řešení modelových situací.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Přírodověda směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení. Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci. Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků, umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok. Na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Učit žáky rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti a ukázat jim různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání. Vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a přírodní jevy. Seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody). Vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti přírodovědného charakteru. Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování. Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů a poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci.

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Přírodověda	Období 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	-živá a neživá příroda, vztahy	4.	Environmentální výchova -vztah člověka a prostředí
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	-Země, vesmír	4.-5	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	-fauna a flora v jednotlivých podnebních pásích, přizpůsobivost organismů	4.	Environmentální výchova -ekosystémy
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	-dělení organismů, práce s atlasy a klíči	4.-5.	Environmentální výchova-základní podmínky života
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	-člověk a příroda-ekologie	5.	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	-pokusy -postup práce, výstupy	4.	
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	-péče o zdraví, lidské tělo - orgány	5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí.
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a o jeho narození.	-vývoj člověka - etapy vývoje	4.	

účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	-denní režim - plánování, uspořádání času	4.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-seberegulace a sebeorganizace. psychohygiena.
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.	-chování v krizových situacích	5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-psychohygiena
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	-drogy-prevence, návykové látky	5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-seberegulace a sebeorganizace.
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	-zdravotní osvěta	4.	
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	-poskytnutí první pomoci, prevence úrazů	4.-5.	
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	-sexuální výchova	5.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-poznávání lidí, mezilidské vztahy.

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda je vyučován ve 4. a 5. ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Žáci se učí orientovat se v dějích a čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou Vlastivědy je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

Žáci se seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Vlastivěda směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení. Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci. Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků, umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok. Na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti. Ukázat jim různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání. Vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a historické události. Seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody). Vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného

charakteru. Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování a individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí k vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí. Ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů, poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci.

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Vlastivěda	Období 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	-orientace v místě a prostoru	4.	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	-práce s kompasem a mapou -určování světové strany v přírodě	4.	
rozlišuje mezi náčrtů, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.	-orientace podle náčrtů, plánů a map -zeměpisné pojmy	4.-5.	Environmentální výchova-vnímání vztahů člověka a přírody.
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	-ČR -zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje -Evropa - státy a města	4. 5.	Výchova demokratického občana-občanská společnost a škola. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	-předávání osobních zkušeností z cest.	5.	Multikulturní výchova-kulturní difference
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	-ČR -státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly významné osobnosti naší politiky	4.	Výchova demokratického občana-formy participace občanů v politickém životě
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině v obci (městě).	-mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	4.	Osobnostní a sociální výchova -sociální rozvoj-poznávání lidí.
rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popř. připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.	-pravidla dialogu, komunikace	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj-hodnoty, postoje, praktická etika

rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	-lidská práva a práva dítěte	4.	Výchova demokratického občana-principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích.	-základní formy vlastnictví -peníze a jejich používání	4.	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	-základní globální problémy	4.	Enviromentální výchova-vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí.
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	-čas, časová osa	4.	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	-obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava	4.	
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků.	-Přemyslovci, Lucemburkové Jagellonci, Habsburkové	4.-5.	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků.	-vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice	5.	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	-historický přehled-znalost významných dní v roce	4.-5.	

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast je zařazena na 2. stupni ZŠ. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Seznamuje žáky s historií našeho národa v kontextu s významnými událostmi světových dějin a učí je poznávat a vážit si hodnot kulturního dědictví. Objasňuje principy existence a fungování demokratické společnosti. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní a estetické, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci, respektování lidských práv a k prosazování rovnoprávnosti mužů a žen, výchova k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

Dějepis a Výchova k občanství.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Dějepis

Výchova k občanství

Zařazená průřezová témata

Multikulturní výchova – kořeny civilizací, etnické skupiny, postavení menšin, rovnocennost, kulturní difference, rasismus, diskriminace, předsudky ve společnosti, identita.

Osobnostní a sociální výchova – vztahy a soužití ve společnosti, kolektivní činnosti, sebepoznávání, komunikace, seberegulace, vlastnictví.

Výchova demokratického občana – lidská solidarita, občanská společnost, lidská práva, politický a hospodářský život.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – soužití v rámci celé Evropy, informace napříč zeměmi a práce s nimi, evropské souvislosti, porozumění.

Mediální výchova – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti.

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis je vyučován pouze na 2. stupni základní školy. V předmětu Dějepis se žáci seznamují s dějinným vývojem lidstva a vlastního národa, s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě.

Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jednotlivce. Žáci si mají uvědomit, že historie není uzavřenou minulostí, ale ovlivňuje přítomnost i budoucnost.

Výběr učiva je proveden tak, aby žáci získali celistvý a objektivní obraz historie v její mnohostrannosti a různorodosti. Poznávají dějiny vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem, poznávají dějiny kultury (vědy, techniky, způsoby života, náboženství, umění). Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Dějepis směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu, vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií a seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly. Získání základních vědomostí o minulosti a současnosti naší země v kontextu se světovými dějinami. Poznání postupné změny způsobu života lidí v různých epochách dějinného vývoje a poznávání historických a kulturních památek, jejich ochrany a úctě k nim.

Kompetence k řešení problémů

Vnímat nejrozumnější společenské problémy v jejich vývoji. Při řešení problémů objevovat paralely s historií. Svá řešení posuzovat z nejrozumnějších společenských aspektů.

Kompetence komunikativní

Souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění. Pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím. Osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání. Využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální

Chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce. Uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách. Seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu a naučit se diskutovat.

Kompetence občanské

Poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit. Respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot. Nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů. Mít úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společností.

Kompetence pracovní

Nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj. Rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

Oblast Člověk a společnost	Předmět Dějepis	Období 6. - 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.	-historie, archeologie, znalost okolí -muzea, knihovny, archivy	6.	
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.			
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	-práce s časovou osou (přímkou), přiřazování dějů k ose	6.	
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	-vývoj člověka-love, zemědělec, řemeslník a vývoj jeho náboženských představ	6.	
objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	-faktory, které ovlivňují vývoj společnosti (poloha, podnebí..)	6.	
uvede příklady archeologických kultur na našem území.	-doba kamenná, bronzová a železná	6.	
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	-starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie	6.	Multikulturní výchova
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	-starověká kultura a její vývoj	6.	
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem.	-antické Řecko - Athény, Sparta, Alexandr Veliký, války -Starověký Řím, království, republika, císařství, náboženství	6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.			-Výchova demokratického občana. -Multikulturní výchova
srovná vývoj starověkých států a střední Evropy	-střední Evropa	6.	Jsme Evropané

popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	-stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, jeho šíření, islám, islámské říše (Arabové, Turci), křížové výpravy	6.-7.	-Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech -Multikulturní výchova
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.			
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství.			
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu	-první státní útvary na našem území v 9. a 10. století	7.	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	-feudalismus, vývoj středověké společnosti - kulturní slohy, vznik měst	7.	
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.	-renesance, humanismus, vývoj středověké společnosti, husitství, reformace X protireformace, zámořské objevy, počátky dobývání světa a důsledky objevů	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
vymezí význam husitské tradice			
popíše a demonstuje průběh zámožských objevů, jejich příčiny a důsledky.			
objasní postavení českého státu v Evropě a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	-Přemyslovci, Lucemburkové, Jiří z Poděbrad, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně, kultura v počátcích novověku	7.	
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	-třicetiletá válka	7.	
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus.	-Francie, Rusko, Anglie, Nizozemí	7.	Výchova demokratického občana

Oblast Člověk a společnost	Předmět Dějepis	Období 8. - 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	-barokní kultura, osvícenství, klasicismus, romantismus, realismus	8.	
konkretizuje pojem parlamentarismus, konstituční monarchie	-anglická revoluce, absolutismus v evropských zemích	8.	
objasní důsledky reforem.	-osvícenský absolutismus	8.	
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	-industrializace a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století	8.	
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě.	-Velká francouzská revoluce, změna společenské struktury společnosti	8.	
porovná utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	-Národní obrození	8.	
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	-revoluční rok 1848 v Evropě -vývoj ve Francii, Anglii sjednocení Itálie a Německa	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Jsme Evropané.
vysvětlí vznik, popíše příčiny, průběh -občanské války, důsledky pro další vývoj.	-USA	8.	Výchova demokratického občana
na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy.	-vznik Rakousko-Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran	8.	Výchova demokratického občana
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	-kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	8.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	-příčiny a vznik 1. a 2. sv. války politické, sociální a kulturní důsledky válek	8.-9.	
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	-demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, hospodářská krize a jejich příčiny, antisemitismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva	8.-9.	Výchova demokratického občana. Jsme Evropané
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.			
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.			Multikulturní výchova
zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	-vznik ČSR a jeho vývoj do roku 1948	9.	
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků.	-ukončení 2. sv. války, rozdělení světa, bipolarita, studená válka	9.	
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce.			
posoudí postavení rozvojových zemí.	-60. a 70. léta-boj za nezávislost jednotlivých států ve světě rozpad koloniálního systému	9.	
prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	-revoluce 1989, vznik ČR a jeho postavení ve světě. -problémy současnosti	9.	Osobnostní a sociální výchova -schopnost poznávání

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výchova k občanství je vyučován pouze na 2. stupni základní školy. Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Cílem je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, o právech a povinnostech občanů, poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách potřebných v běžném životě a vytvářet u nich základy právního vědomí a občanské odpovědnosti.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií. Seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacího oboru výchova k občanství a dávat je do vzájemných souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

Vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji. Svá řešení posuzovat z nejrůznějších aspektů.

Kompetence komunikativní

Souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění. Pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím. Využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální

Chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce. Uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách. Seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu a naučit se diskutovat.

Kompetence občanské

Přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy. Respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot. Nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů, chápat hodnoty pozitivních mezilidských vztahů. Získávat orientaci v aktuálním dění naší země a ve světě, rozvíjet zájem o veřejné záležitosti. Pochopit podstatu demokracie, práv a povinností občanů, rozpoznat protiprávní jednání a uvědomit si jeho důsledky.

Kompetence pracovní

Nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj. Orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci. Chápat cíl a riziko podnikání. Zvládat přiměřeně náročné situace běžného života. Nacházet místo a svou roli ve společnosti a vytváření představy o vlastní budoucnosti. Rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

Oblast Člověk a společnost	Předmět Výchova k občanství	Období 6. - 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	-státní symboly a jejich používání, státní svátky, památná místa na našem území, vlastenectví x nacionalismus	6.-7.	Multikulturní výchova lidské vztahy
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.			
zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně k němu přistupuje.	-rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování	6.-7.	
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají.			
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	-práce s informacemi, prostředky masové komunikace, média	6.-7.	Mediální výchova-interpretace vztahu mediální sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti.
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení.	-přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, mezilidská komunikace	6.	Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj-řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, řeší případné neshody nebo konflikty s druhými lidmi nenásilným způsobem.			
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	-morálka a mravnost, demokracie, svoboda, pravidla chování	6.-7.	Multikulturní výchova kulturní difference
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům nesnášenlivosti.			Multikulturní výchova multikulturalita. Princip sociálního smíru a solidarity.

posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole, v obci.	-dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí, funkce rodiny	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova- sociální rozvoj- poznávání lidí
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	-podobnost a odlišnost lidí, rozdílnost myšlení a jednání	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných dělů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	-sebepoznávání, realistické posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, vrozené předpoklady člověka hodnocení a sebehodnocení, posuzování druhých lidí	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.			Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-psychohygiena
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.			Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj seberegulace a sebeorganizace
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady.	-majetek a vlastnictví, ochrana majetku duševního a hmotného hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz	7.	
objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání			
dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi.			
vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí.	-banky, rozpočet státu, daňová politika státu, význam daní	7.	
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.			

rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu, služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	-tržní hospodářství, nabídka, poptávka, fungování trhu, výroba, obchod, služby a jejich funkce	7.	
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu.			
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	-království, republika a další formy státu	7.	

Oblast Člověk a společnost	Předmět Výchova k občanství	Období 8. - 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a států.	-rozdělení státní moci, státní občanství, Ústava ČR	8.	
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	-demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě, volby	8.	Výchova demokratického občana-principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování formy participace občanů v politickém životě. Jsme Evropané
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.			
přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.	-základní lidská práva, práva dětí, šikana, diskriminace	8.	Multikulturní výchova -princip sociálního smíru a solidarity.
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů -vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	-druhy a postihy protiprávního jednání, trestní zákoník, právo, právní úkony, trestněprávní řízení.	8.	
provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy-osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věcí.			
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování.	-trestní zákoník, druhy trestů, soudy, trestně-právní orgány, předpisy a jejich porušování	8.-9.	
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.			
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.			

popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	-NATO, OSN, EU	8.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- Objevujeme Evropu a svět
uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam a popíše výhody spolupráce mezi státy.			
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.	-významné globální problémy v Evropě a ve světě	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Jsme Evropané
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.			
objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni -v obci, v regionu.			
uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání.	-RE, NATO, OSN, EU, boj proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevence	9.	
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinné a energetické zdroje.	-hospodářská odvětví, MMF nerostné suroviny, globalizace, sektorové a odvětvové struktury, ložiska nerostných surovin, přírodní podnebí	8.-9.	
porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.			
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných odlišných znaků.	-národní a mnohonárodnostní střety, politické a hospodářské uskupení, konfliktní ohniska	8.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Jsme Evropané

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni. Dává žákům příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Oblast učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody.

Tato oblast umožňuje žákům poznávat přírodní a socioekonomické podmínky nejen v nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě a ve světě. Vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků a rozvíjí jejich specifické zájmy.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

Fyzika
Chemie
Přírodopis
Zeměpis

Tyto vzdělávací obory jsou současně vyučovacími předměty.

Zařazená průřezová témata

Enviromentální výchova – fosilní zdroje a jejich vyčerpatelnost, snižování emisí, ochrana vodních zdrojů, devastace a rekultivace půdy, změny prostředí a vývoj organismů, lidské aktivity a problematika životního prostředí.

Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální zdravotní problémy obyvatel, závažnost ochrany přírody.

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Fyzika je vyučována v šestém až devátém ročníku. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Fyzika a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Tento předmět svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Žáci si osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Fyzika směřují k uplatnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky. Vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje. Prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život. Vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy. V týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Chápat význam kontroly dosažených výsledků, uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení. Hledat vlastní postup při řešení problémů. Získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle a vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

Kompetence komunikativní

Rozumět různým typům grafů a umět je sestavit. Sestavovat znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu. Při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle.

Kompetence sociální a personální

Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. Stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je.

Kompetence občanské

Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu. Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně. Poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích. Pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

Přístupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení. Vlastní práce. Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

Oblast Člověk a příroda	Předmět Fyzika	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa.	-zkoumání a porovnávání společných a různých vlastností látek	6.	
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	-Braunův pohyb, difuze	6.	
orientuje se v základech elektr. vl. a el. pole	-El. Vlastnosti látek elektrování těles, model atomu	6.	
orientuje se v základech magnetizmu a magnetického pole.	-základní vlastnosti magnetického pole, póly, siločáry, pozorování magnetického pole Země	6.	
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	-hustota látek -měření hmotnosti a objemu -výpočty hmotnosti těles	6.	
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	-tepelná délková roztažnost, dilatační spáry	6.	
změří velikost působící síly.	-vzájemné silové působení dvou těles -vztah pohybu a síly -měření síly	6.-7.	
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.	-zkoumání pohybu různých těles ve svém okolí -druhy pohybů -relativita pojmů klid a pohyb -relativní rychlost	7.	
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles.	-úlohy o rovnoměrném pohybu	7.	
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.	-druhy sil -síla jako orientovaná úsečka -výslednice sil -skládání sil	7.	

využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích.	-Newtonovy zákony	7.	
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů.	-zkoumání otáčivých účinků síly na páku	7.	
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů.	-rovnováha sil na páce -výpočty momentu síly	7.	
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní.	-mechanika kapalin -vztlak	7.	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	-druhy energetických zdrojů	7.	Environmentální výchova-lidské aktivity a problémy životního prostředí.
využívá poznatky o zákonitosti tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	-hydrostatický tlak	7.	
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní.	-hydrostatická vztlaková síla	7.	

Oblast Člověk a příroda	Předmět Fyzika	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa.	-práce, energie -druhy energie	8.	
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	-závislost mezi výkonem a prací	8.	
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh.	-přeměna energie - příklady využití	8.	
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem.	-rozdíl v pojmech teplota a teplo -tepelná výměna v závislosti na hmotnosti a druhu látky	8.-9.	
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.	-vodič, izolant	8.	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.	-základní části elektrického obvodu -užití základních schematických značek	8.	
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.	-stejnosměrný a střídavý elektrický proud -elektrické napětí a proud -ampérmetr, voltmetr	8.	
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.	-vlastnosti polovodiče	8.	
využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů.	-Ohmův zákon	8.	
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	-vlastnosti elektromagnetu -elektromotor -transformátor	9.	

změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	-podmínky vzniku indukovaného elektrického proudu -výroba elektrické energie	9.	
zapojí správně polovodičovou diodu.	-zapojení polovodičové diody	9.	
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku.	-zdroje zvuku -projevy zvuku dopadající na čidlo	9.	
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	-zdroje hluku v běžném životě	9.	
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh.	-odraz a lom světla	9.	
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	-rychlost světla	9.	
rozpozná světelné zdroje a popíše základní chování světelného paprsku.	-zrcadlo, vlastnosti světla, světelné vjemy, -světelné zdroje přirozené a umělé -působení viditelného světla dopadajícího na čidlo	9.	
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet.	-pohyb vesmírných těles	9.	
odlíší hvězdu od planety na základě jejich vlastností.	-planeta, hvězda, družice	9.	

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Chemie je vyučována v osmém a devátém ročníku. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Chemie a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Tento vyučovací předmět poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Chemie směřují k uplatnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky. Vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje. Prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život. Vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy. V týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Chápat význam kontroly dosažených výsledků. Uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení. Hledat vlastní postup při řešení problémů. Získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle. Vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat. Mít potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi.

Kompetence komunikativní

Rozumět různým typům grafů a umět je sestavit. Sestavovat znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu. Spolupracovat při řešení složitějších zadání ve dvojici, menší skupině. Při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle.

Kompetence sociální a personální

Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. Stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je.

Kompetence občanské

Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu. Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně. Poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích. Pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

Naučit se bezpečně používat pomůcky a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost. Přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce. Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

Oblast Člověk a příroda	Předmět Chemie	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	-skupenství, barva, vzhled, rozpustnost, bod varu, hustota, chování při zahřívání	8.	
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	-R a S věty, piktogramy	8.-9.	
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.	-hustota látek, rozpustnost, hořlavost, toxicita, první pomoc	8.-9.	
rozlišuje směsi a chemické látky.	-suspenze, emulze, pěna	8.	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.	-trojčlenka, výpočet procent	8.	
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek.	-rozpustnost, teplota, míchání, velikost částic	8.	
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi.	-filtrace, sedimentace, destilace, krystalizace, sublimace	8.	
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití.	-pitná voda, užitková voda, použití vody v průmyslu	8.-9.	
uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	-čistička odpadních vod, průmysl	9.	Environmentální výchova-základní podmínky života
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech.	-elektron, neutron, proton	8.	
rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	-periodická soustava prvků, názvosloví	8.-9.	

orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	-periodická soustava prvků, kovy, nekovy, polokovy	8.	
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.	-reaktanty, produkty, chemická rovnováha, zákon o zachování hmotnosti	8.	
přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu.	-chemické rovnice, názvosloví, prvky, molární hmotnost	8.-9.	
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	-základy bezpečnosti práce, vlastnosti látek	8.-9.	
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	-oxidy, kyseliny, hydroxidy, kyselé deště	8.-9.	
vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.	-absorpce oxidu síry a dusíku ve vzdušné vlhkosti, odstraňování nežádoucích plynů z průmyslu, tuhá paliva, kapalná paliva, plynná paliva	8.-9.	
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	-pH, úprava pitné vody	8.-9.	
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	-alkany, alkeny, alkiny	9.	
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování.	-uhlí, ropa, zemní plyn	9.	Environmentální výchova-základní podmínky života
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	-alkoholy, fenoly, kyseliny, aldehydy, ketony, chlorderiváty DDT, PCB	9.	

orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	-chlorofil, oxid uhličitý, cukr, řepka olejka, glukosa	9.	
určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu.	-teplo, světlo, oxid uhličitý, voda	9.	
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.	-vejce, zvířata a jejich tuk, cukrová řepa a významné plodiny pro lidský organismus	9.	
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	-vodní, sněhový, pěnové a halové hasící přístroje, první pomoc, řešení krizových situací	9.	
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	-potravinářství, lékařství, hutnictví, elektrotechnika	9.	
Orientuje se v Tabulkách pro základní školu.	-práce s tabulkami pro základní školu	8.-9.	

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis je vyučován v šestém až devátém ročníku. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Přírodopis a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

V tomto vyučovacím předmětu dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Přírodopis také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Přírodopis směřují k uplatnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky. Prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život. Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy. V týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky. Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých metod poznávání (pozorování, měření, experiment).

Kompetence k řešení problémů

Chápat význam kontroly dosažených výsledků. Uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení. Hledat vlastní postup při řešení problémů. Získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle. Vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat. Posuzovat důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů.

Kompetence komunikativní

Spolupracovat při řešení složitějších zadání ve dvojici, menší skupině. Při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle.

Kompetence sociální a personální

Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. Stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je. Zapojovat se do aktivit směřujících

k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí. Porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí.

Kompetence občanské

Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu. Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně. Pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu. Uvažovat a jednat tak, aby co nejefektivněji využíval zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy.

Kompetence pracovní

Naučit se bezpečně používat pomůcky a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost. Přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce. Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce. Utvářet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Oblast Člověk a příroda	Předmět Přírodopis	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismu.	-význam a zásady třídění organismů	7.	
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel.	-struktura rostlinné a živočišné buňky -vyhledávání společných a odlišných znaků	7.	
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů.	-orgánové soustavy rostlin a živočichů	7.	
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do vyšší a nižších taxonomických jednotek.	-práce s atlasy rostlin a živočichů -přehled základního dělení rostlin a živočichů -význam a zásady třídění organismů	6.	
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	-pohlavní soustava rostlin a živočichů	7.	
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	-vliv prostředí na utváření organismu	7.	Environmentální výchova-lidské aktivity a problémy životního prostředí.
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	-výskyt významu a praktické využití virů a bakterií	7.	
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	-práce s atlasem hub -rozdělení hub	6.	
vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích.	-základní členění z hlediska výživy hub -první pomoc při otravě houbami	7.	

objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.	-lišejníky, stavba, symbióza, výskyt, vlákna řasy, houby	7.	
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky, přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	-uspořádání stavby rostlinného těla	7.	
porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	-význam jednotlivých částí těla rostlin	7.	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	-základní principy fotosyntézy, dýchání a růst rostlin	7.	
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	-poznává a zařazuje zástupce běžných druhů jednotlivých tříd rostlin	6.	
odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	-adaptace rostlin, vliv prostředí na utváření organismů	6.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	-stavba těla, funkce jednotlivých částí těla živočichů	6.-7.	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	-poznávání a zařazování zástupců běžných druhů jednotlivých tříd živočichů	6.	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	-adaptace živočichů -vliv prostředí na utváření organismů	6.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	-projevy chování živočichů -péče o vybrané živočichy -chov domestikovaných živoč. -zásady bezpečného chování člověka vůči živočichům	6.	

aplikuje předlékařskou první pomoc.	-zásady poskytování první pomoci	6.-7.	
aplikuje praktické metody poznávání přírody.	-pozorování přírody, práce s určovacími klíči a atlasy	6.-7.	Osobnostní rozvoj - schopnost poznávání
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce.			

Oblast Člověk a příroda	Předmět Přírodopis	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	-adaptace organismů na změny prostředí	8.	
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	-dědičnost a základy genetiky	9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí.
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	-virová infekce -šíření virů a bakterií	8.-9.	
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	-anatomie a fyziologie -orgány a orgánové soustavy	9.	
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	-seznámení se základními vývojovými stupni	9.	
objasní vznik a vývoj nového jedince od početí až do stáří.	-rozmnožování člověka -vývoj prenatální a postprenatální adekvátní k věku	9.	
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.			
Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.			
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.	-základní přehled běžných nemocí, příznaky těchto nemocí	9.	

vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých, vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.	-zdravý životní styl -zásady bezpečného užívání léčiv		Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj-hodnoty, postoje, praktická etika
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.			
aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla.	-zásady poskytování první pomoci, vybavení lékárny	8.-9.	
projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.			
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	-přehled jednotlivých sfér -vznik a stavba Země	8.	
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	-druhy určovacích pomůcek -práce s atlasem nerostů -třídění hornin a nerostů	8.	
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	-vnější a vnitřní geologické procesy, vrásnění	8.	
porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	-rozdělení hlavních půdních typů -význam půdy pro výživu rostlin -složení základních půdních typů	8.	Environmentální výchova-základní podmínky života.
rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků.	-geologický vývoj -vznik hor a pohoří	8.	
uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi.	-význam podnebí a vlivu počasí pro život jednotlivých organismů -podnebné pásy	8.	

uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	-symbióza	9.	
rozlišuje a uvede příklady systémů organismů-populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	-vzájemné vztahy mezi organizmy a prostředí	9.	Environmentální výchova-ekosystémy
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	-potravní řetězec -ekosystém	9.	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	-ochrana životního prostředí	9.	Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí
aplikuje praktické metody poznávání přírody.	-pozorování přírody, práce s určovacími klíči a atlasy	8.-9.	
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.			

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je vyučován v 6.-9. ročníku. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Zeměpis a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Tento předmět má přírodopisný i společenskovední charakter. Umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Zeměpis směřují k uplatnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky. Prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život. Vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy. V týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky. Zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých metod poznávání (pozorování měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování.

Kompetence k řešení problémů

Chápat význam kontroly dosažených výsledků. Získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle. Vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat. Mít potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi. Mít způsob myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby.

Kompetence komunikativní

Rozumět různým typům grafů a umět je sestavit. Sestavovat znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu. Spolupracovat při řešení složitějších zadání ve dvojici, menší skupině. Při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle.

Kompetence sociální a personální

Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. Stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je. Zapojovat se do aktivit směřujících

k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí. Porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí.

Kompetence občanské

Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu. Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně. Poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích. Pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu. Uvažovat a jednat tak, aby co nejefektivněji využíval zdroje energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy.

Kompetence pracovní

Naučit se bezpečně používat pomůcky a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost. Přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce. Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce. Utvářet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Oblast Člověk a příroda	Předmět Zeměpis	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	-geografické a topografické pojmy, druhy map	6.	
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.			
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.	-statistická data, tabulky, zdroje dat, teplotní výkyvy, podnebí, počasí	6.	
vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	-glóbus, určování zeměpisné polohy, vztahy mezi státy	6.	Environmentální výchova-lidské aktivity a problémy životního prostředí.
zhodnotí postavení Země ve Vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	-Vesmír, Slunce, sluneční soustava, planety, hvězdy, galaxie	6.-7.	Environmentální výchova-základní podmínky života
prokáže na konkrétních příkladech tvar Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	-pohyb Země a jeho důsledky, roční období, časová pásma, vodstvo Evropy	6.	
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	-krajinná sféra a prvky přírodní sféry, jednotlivé složky přírody	6.-7.	Environmentální výchova - ekosystémy

porovná působení vnitřních a vnějších procesů přírodní sféry a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	-přírodní oblasti a podnebná pásma, základní podmínky života na Zemi	6.-7.	
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.			
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periférní zóny.	-světadíly, oceány, kontinenty, nerostné bohatství	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- Evropa a svět nás zajímá
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.			
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	-hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz, tržní ekonomika a její vliv na změny ve světě	7.	
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.	-společenské a politické hospodářské problémy zemí a kontinentů, populace na jednotlivých kontinentech, migrace obyvatel	7.	Multikulturní výchova- multikulturalita
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	-populace, geografické, demografické, hospodářské charakteristiky, funkce sídel	7.	
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	-pozorování v terénu, určování světových stran, azimutu-bude realizováno na ozdravných pobytech	6.-7.	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	-odhad vzdáleností a výšek v terénu, situační plány	6.-7.	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.	-ochrana člověka při živelných pohromách, chování v jednání v nebezpečí života	6.-7.	

Oblast Člověk a příroda	Předmět Zeměpis	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	-vodstvo v Evropě a v ČR	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- Evropa a svět nás zajímá
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny.	-typy krajiny, ekosystémy, globální a ekologické problémy v Evropě a v ČR	8.-9.	
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).	-ochrana životního prostředí, chráněná krajinná území a národní parky	8.-9.	
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.			Environmentální výchova-lidské aktivity a problémy životního prostředí
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.	-hospodářství ČR, orientace v regionu	8.-9.	
hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.	-sociálně ekonomické a přírodní oblasti ČR, nerostné suroviny	8.-9.	Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu.	-členství ČR ve světových organizacích	9.	
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	-orientace na mapě ČR, poloha ČR, sousední státy	9.	

uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a národních institucích, organizacích a integracích států.	-členství ČR ve světových organizacích	8.-9.	
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	-pozorování v terénu, určování světových stran, azimutu	8.-9.	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	-odhad vzdáleností a výšek v terénu, situační plány	8.-9.	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.	-ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v nebezpečí života ŠVP	8.-9.	Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Dává prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky prostřednictvím vlastní tvorby. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Výuka přibližuje žákům hudební i výtvarné umění a působí tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou obohatit život v podobě náplně zájmových činností.

Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost, nesoustředěnost a v mnohých případech i agresivita. Veřejná vystoupení pak podporují růst jejich sebevědomí a přispívají k odolnosti vůči stresu a trémě.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Tyto vzdělávací obory jsou současně vyučovacími předměty.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální rozvoj – rozvoj schopnosti vnímání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, kooperace a kompetice, nápad a originalita, estetické souvislosti.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá. Vzájemné obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví.

Multikulturní výchova – kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ a multikulturalita.

Mediální výchova – specifická řeč obrazu, znakové kódy, kritický postoj.

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova je vyučována v prvním až devátém ročníku. Jejím obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Umění a kultura a souvisejících průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

Vedení žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby. Zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa. Rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých hudebních technik. Vnímání uměleckých děl v jejich historickém kontextu. Vedení žáků k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům oblasti hudební, aby s nimi dovedli zacházet.

Kompetence k řešení problémů

Vedení žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na Základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána. Otevírání před žáky možnosti volby vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků. Vedení žáků k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit. Předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě.

Kompetence komunikativní

Otvírání před žáky možností přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání. Rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla. Vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali. Ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem. Poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu.

Kompetence sociální a personální

Předkládání dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí. Poskytování prostoru pro osobité hudební projevy žáků. Vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích. Na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru.

Kompetence občanské

Seznamování žáků s významnými hudebními díly a jejich autory. Vytváření potřeby návštěv Hudebních koncertů. Podchycování individuálního zájmu žáků o kulturní dění a jeho podpora. Vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví. Budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost.

Kompetence pracovní

Osvojování hudebních technik a nástrojů. Objasnit žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby.

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova	Období 1.- 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	-rozvoj hlavového tónu -správné dýchání (v pauze a mezi frázemi) a správná výslovnost -rozšíření hlasového rozsahu	1.-3.	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	-hudební hry (deklamace říkadel hra na ozvěnu) -hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita.
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	-hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	1.-3.	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	-pohybový doprovod znějící hudby -taktování -hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	1.-3.	
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby.	-notová osnova, houslový klíč, takt 2/4 a 3/4 ; nota:čtvrtě, osminová, půlová a celá; pomlka	2.-3.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	-výrazové prostředky v hudbě -zvuk-tón,melodie, hudební kontrasty	1.-3.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače.	-hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá	1.-3.	

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova	Období 4.- 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	-pěvecký a mluvní projev- pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. Hudební rytmus-realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Dvojhlas a vícehlas-prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod., Intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.)	4.-5.	Multikulturní výchova- lidské vztahy
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.	-orientace v notovém (grafic- kém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	4.-5.	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popř. složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	-hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	-hudba vokální, instrumentální vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. Hudební styly a žánry-hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	4.-5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Evropa a svět nás zajímá
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádění elementární hudební improvizace.	-rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace- s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod. (akceptace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma (a-b)	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita

rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.	-kvality tónů-délka, síla, barva, výška. Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem-rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) zvukomalba, metrické, rytmické dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	4.-5.	
ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	-taktování, pohybový doprovod znějící hudby-dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby-pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru-pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách.	4.-5.	Multikulturní výchova-kulturní difference

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	-vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, -hlasová hygiena	6.-7.	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	-tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny	6.-7.	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	-rytmické a melodické zákonitosti	6.-7.	
orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje.	-notový záznam, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby	6.-7.	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	-taneční kroky, pantomima	6.-7.	Osobnostní rozvoj kreativita
se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	-analýza významných prvků skladby	6.-7.	

zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	-hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Jsme Evropané
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	-módnost a modernost	6.-7.	

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	-vokálně instrumentální aktivity individuální a společné	8.-9.	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	-tóniny, hudební improvizace	8.-9.	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	-rytmické zákonitosti	8.-9.	
orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje.	-notový záznam hudby, kontrasty vzhledem k žánru a stylu	8.-9.	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	-taneční kroky, pantomima	8.-9.	
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	-analýza významných prvků sklady	8.-9.	

zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	-hudební dílo a její autor, doba vzniku, život autora	8.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Jsme Evropané
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	-módnost a modernost, kýč provázanost, inspirace, epigonství	8.-9.	

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova je vyučována v prvním až devátém ročníku. Jejím obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Umění a kultura a souvisejících průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit.

Kompetence k učení

Vedení žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby. Zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa. Rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik. Vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

Vedení žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána. Otvírání před žáky možnosti volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků. Kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

Otvírání před žáky možností přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání. Rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

Předkládání dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí. Poskytování prostoru pro osobité výtvarné projevy žáků.

Kompetence občanské

Seznamování žáků s významnými výtvarnými díly a jejich autory. Vytváření potřeby návštěv výstav výtvarných prací. Podchycování individuálního zájmu žáků o kulturní dění a jeho podpora.

Kompetence pracovní

Osvojování výtvarných technik a nástrojů.

Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova	Období 1.- 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozpozná a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	-různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba -hra s barvou -experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	3.	
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.		1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita.
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.		3.	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	-vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů -manipulace s objekty -kompoziční zákonitosti	3.	Multikulturní výchova-multikulturalita

Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova	Období 4.- 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	-reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	4.-5.	
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	-přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, optické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	4.-5.	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	-osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	4.-5.	Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	-komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	4.-5.	Multikulturní výchova - etnický původ

Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	-vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání, -linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura	6.-7.	
užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	-uspořádání objektů do celků, lineární, světlostní a barevné vztahy	6.-7.	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích-počítačová grafika, fotografie, video, animace	-vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly, -reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí	6.-7.	Mediální výchova- tvorba mediálního sdělení.
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	-smyslové účinky obrazných vyjádření -kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	-prostředky pro vyjádření emocí nálad, fantazie, představ i zkušenosti, -manipulace s objekty, pohyby těl	6.-7.	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	-typy vizuálně obrazných vyjádření, -hračky, objekty, texty, socha, plastika, volná malba	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané

porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	-přístupy k obrazným vyjádřením	6.-7.	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	-zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	6.-7.	

Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	-vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání	8.-9.	
užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	-uspořádání objektů do celků, -lineární, světlostní a barevné vztahy, plasticita, zaznamenání časového průběhu	8.-9.	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích -počítačová grafika, fotografie, video, animace.	-vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly	8.-9.	Mediální výchova- tvorba mediálního sdělení
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	-smyslové účinky obrazných vyjádření	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	-prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušeností	8.-9.	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	-typy vizuálně obrazných vyjádření, socha, plastika, volná malba, animovaný film, komiks, fotografie, dramatická akce	8.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-Jsme Evropané

porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	-přístupy k obrazným vyjádřením	8.-9.	Mediální výchovavnímání autora mediálního sdělení
---	--	--------------	--

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Při realizaci této vzdělávací oblasti klademe důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

Výchova ke zdraví

Tělesná výchova

Tyto vzdělávací obory jsou současně vyučovacími předměty.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice, řešení problémů, praktická etika, komunikace, vztahy mezi lidmi, psychohygiena.

Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí

Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova ke zdraví je vyučována v 6. až 8. ročníku. Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vzdělávací předmět **Výchova ke zdraví** přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví směřují k uplatnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. Pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů.

Kompetence k řešení problémů

Poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí.

Kompetence komunikativní

Získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje.

Kompetence sociální a personální

Využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví.

Kompetence občanské

Propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd. Chápání zdatnosti,

dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.

Kompetence pracovní

Aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Oblast	Předmět	Období	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	6.- 8.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (rodině, komunitě).	-vztahy mezi lidmi a formy soužití, vztahy ve dvojici -vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	6.-7. 8.	Osobnostní a sociální výchova Mezilidské vztahy
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví.	-osobnostní a sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace -sebepoznání a sebepojetí, seberealizace a sebeorganizace činností a chování	6.-7. 8.	Sociální rozvoj -mezilidské vztahy Osobnostní rozvoj -sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace.
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojiváním lidských potřeb a hodnotou zdraví dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.	-zdravý způsob života a péče o zdraví; tělesná a duševní hygiena; režim dne; -rizika ohrožující zdraví a jejich prevence; stres; civilizační choroby	6.-7. 8.	
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	-ochrana před přenosnými i neprenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy -dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví	6.-7. 8.	
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	-výživa a zdraví; manipulativní reklama; -poruchy příjmu potravy, prevence;	6.-7. 8.	Mediální výchova, Multikulturní výchova
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými přenosnými civilizačními a jinými chorobami svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	-celostní pojetí člověka ve zdraví a v nemoci -programy podpory zdraví	6.-7. 8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	-dětství, puberta, dospívání -vrstevnická skupina, obec, spolek	6.-7. 8.	Osobnostní a sociální výchova

samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	-kompenzační, relaxační a regenerační techniky; posilování duševní odolnosti -pohyb v rizikovém prostředí, ochrana zdraví při různých činnostech	6.-7. 8.	
optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.	-hygiena v dospívání, Tělesné a duševní změny -předčasná sexuální zkušenost těhotenství, rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity.	6.-7. 8.	
v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnosti za bezpečné sexuální chování.	-formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci -sexuálně přenosné choroby a sexuální deviace, antikoncepce.	6.-7. 8.	Morální rozvoje hodnoty, postoje, praktická etika.
dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i jiným.	-zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, postup při odmítání drogy, legální drogy -další auto-destruktivní závislosti, jejich rizika a prevence proti nim	6.-7. 8.	
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků médií, sekt; uplatňuje osvojené komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	-šikana a jiné projevy násilí -sekty, manipulace s lidskou vůlí a vědomím	6.-7. 8.	Výchova demokratického občana
projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví, osobní bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.	-zásady první pomoci, svičení zaujímání hodnotových postojů a řešení problémů v mezilidských vztazích -ochrana člověka za mimořádných situací, pomáhající prosociální chování.	6.-7. 8.	

* Podle aktuálního vývoje vyučovací hodiny, reakce žáků a v reakci na aktuální situaci lze v hodinách využít vhodně prakticky kterékoli průřezové téma. Vyučující tomu může přizpůsobit aktuální přípravu na danou vyučovací hodinu.

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova je vyučována v prvním až devátém ročníku. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Tělesná výchova a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vzdělávací předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova směřují k uplatnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj. Prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou. Systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti. Ukázat žákům, že přehled v oblasti sportu jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat.

Kompetence k řešení problémů

Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění. Hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

Vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva. Otevírání prostoru diskusí o taktice družstva. Pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace. Vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali.

Kompetence sociální a personální

Dodržování pravidel fair play. Prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí. Rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva. Ukázat dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu platí. Na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru.

Kompetence občanské

Podpora aktivního sportování. Objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách. První pomoc při úrazech lehčího charakteru. Emoční i věcné seznámení se škodlivostí používání drog a jiných škodlivin. Vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví. Vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě. Vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace. Zpracovávání a prezentace naměřených výkonů. Zejména při sportovních aktivitách žákům vysvětlit nutnost ochrany zdraví svého i druhých. Vysvětlit potřebu pohybových aktivit pro člověka který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu.

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Tělesná výchova	Období 1.- 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízení příležitosti.	-znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-psychohygiena
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	-činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy gymnastika- základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed) - přeskok (návlek odrazu z můstku, kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách atletika:-vytrvalostní běh 5-10 minut -rychlý běh 20 -50 m - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) -hod míčkem z místa a z rozběhu	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	-pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek -sportovní hry (kopaná, vybíjená)	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	-základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách	1.-3.	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	-znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	1.-3.	
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech;zaujímá správné základní cvičební polohy	-cvičení se sportovním náčiním (švihadla, krátké tyče, míče, apod.) správné držení těla	1.-3.	
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.	-zdravotní TV -kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	1.-3.	

zvládá přesun do terénu, chůzi v terénu, táboření, ochranu přírody.	-turistika a pobyt v přírodě	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova -schopnost poznávání
zvládá hygienu,plavání, adaptaci na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plaveckou techniku).	-plavání	3.	Osobnostní a sociální výchova-psychohygi-ena a sebepoznání

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Tělesná výchova	Období 4.- 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	-význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-psychohygiena
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování. zvládá základní techniku speciálních cvičení. Koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele. upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.	-příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	4.-5.	Environmentální výchova-vztah člověka k prostředí
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Vytváří varianty osvojených pohybových her. zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	-organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném)prostředí) Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj - kreativita
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí. Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	-hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity);bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV)	4.-5.	

jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	-zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-seberegulace a sebeorganizace, sociální rozvoj-kooperace a kompetice.
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví. Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	-komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	4.-5-	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	-měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	5.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště. Samostatně získá potřebné informace.	-zdroje informací o pohybových činnostech	4.-5.	Mediální výchova-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.
zvládá přesun do terénu, chůzi v terénu, táboření, ochranu přírody.	-turistika a pobyt v přírodě	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova -schopnost poznávání.
zvládá hygienu,plavání, adaptaci na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plaveckou techniku).	-plavání	4.	Osobnostní a sociální výchova-psychohygi-ena a sebepoznání

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Tělesná výchova	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	-správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	pohybová činnost, správné zapojení dechu		
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	-celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) -rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	6.-7.	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly.	-žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	6.-7.	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	-drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty), -reakce těla při zhoršení rozptyl. Podmínek, vhodná úprava pohyb. Aktivit	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-psychohygienu
dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.			

uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	-seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, -zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí	6.-7.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	-pohybové hry-závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	6.-7.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	-turistika + pobyt v přírodě -orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr. značky, práce s buzolou	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-sportovní hry -vybíjená - taktika, rozhodnost, pohotovost	6.	
	-košíková -správný postoj při přihrávce, driblíng pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblíngová abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování)		Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-doplňkové sport. hry- -minikopaná, házená, florbal, ringo, softball, nohejbal -průpravná cvičení		
	-lyžování + snowboarding, -v případě zájmu zákon. zástupců žáků bude škola zařazovat týden. kurz	7.	
	-sportovní hry -přehazovaná, přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč		Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	-košíková - dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb	7.	
	-odbíjená - nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem		
	-doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal, ringo, průpravná cvičení		
	-atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou	6.-7.	
	-rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování, -hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky	6.-7.	
	-skok do výšky (flopem)	6.-7.	
	-rychlé starty (ze stoje, ze sedu z lehu)		
	-gymnastika - kotoul vpřed a vzad, -stoj na rukou se záchranou, -přemet stranou se záchranou, -přeskok kozy v základní výšce		
	-akrobacie - kotoul plavmo z trampolíny přes lavičku nebo nízkou švédskou bednu do duchen, -výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny		
	-hrazda-vzpor na rukách, kotoul vzpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad		
	-šplh na laně a tyči		
	-úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, -přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střežové postoje,		

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	-sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zpředu, obrana proti škrcení), pády (vpřed, vzad, stranou) -estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem - základy rytmic. gymnastiky (pohyb. školení zaměřená na ovládání těla a jeho částí podle daného rytmu) -soulad pohybu s hudbou (cvičení bez náčiní)	6.-7.	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	-sebehodnocení v dané pohybové činnosti -zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti -sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-komunikace
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů uživatele internetu.	-komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	6.-7.	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	-Historie olymp. her -MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj-řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	-týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	6.-7.	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	-pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	6.-7.	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	-statistická zjištění - měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem	6.-7.	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	-aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	6.-7.	

zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	-práce s tabulkou (výsledkovou listinou) -doplňování příslušných dat -čtení potřebných dat -zjišťování potřebných dat	6.-7.	
--	--	-------	--

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Tělesná výchova	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	-správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu.	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-seberegulace a sebeorganizace
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím.			
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	-celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	8.-9.	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly.	-žák je schopen individuálního rozcvičení, -strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	8.-9.	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	-drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. Hmoty), reakce těla při zhoršení rozptýl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit.	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-psychohygienu
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	-seznámení žáků s vhodným a bezpeč. Chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, -zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí	8.-9.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	-pohybové hry-závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity	8.-9.	

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	-turistika + pobyt v přírodě, orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr.značky, práce s buzolou, příprava a organizace orientačního běhu	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-sportovní hry -košíková -útok, obrana-osobní, zónová, poziční střelba, střelba z dálky, clony, uvolňování hráče s míčem, bez míče.	8.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-odbíjená-přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem i vrchem, nácvik útoku po přihrávce, blokování	8.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal, ringo, softball, nohejbal -nácvik útoků a obrany, herní varianty	8.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-sportovní hry odbíjená -příjem podání spodem, vrchem, rozehrání balonu přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli	9.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-košíková - postupný útok, rychlý protiútok, těsná osobní obrana po celém hřišti	9.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
	-atletika-atletická abeceda, -(lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou)	8.-9.	
	-skok do dálky z místa	8.-9.	
	-skok do výšky (flopem)		
	-rychlé starty (ze stoje, sedu, lehu)		

	-rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování -vrh koulí -skok do dálky		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	-gymnastika-kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou na obě strany, přeskok kozy ve zvýšené výšce	8.-9.	
	-akrobacie-kotoul plavmo z trampolíny přes švédskou bednu do duchen, -přeskok vyšší švéd. bedny z trampolíny, -nácvik salta		
	-hrazda-vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk		
	-šplh na laně a tyči	8.-9.	
	-estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem - soulad pohybu s hudbou (cvičení s náčiním), -aerobic -společenské tance		
	-úpoly-význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, -přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, -sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zpředu, obrana proti škrcení), - pády (vzad, vpřed, stranou)	8.-9.	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	-sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti, -sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-komunikace

užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů uživatele internetu	-komunikace v TV (tělocvičně názvosloví osvojovaných činností)	8.-9.	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	-Historie olymp. Her -MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-morální rozvoj-řešení problémů a rozhodovací dovednosti
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	-týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	8.-9.	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	-pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí, přebírá roli rozhodčího	8.-9.	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	-statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky,pásmo) evidují a vyhodnocují zjištěná data	8.-9.	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	-organizace prostoru a pohyb. činností, -postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele	8.-9.	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	-práce s tabulkou (výsledkovou listinou) grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace	8.-9.	

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obor:

Člověk a svět práce

Z tohoto vzdělávacího oboru vznikl předmět:

Praktické činnosti

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – kooperativní dovednosti, schopnost seberegulace, psychohygiena, sebepoznávání.

Environmentální výchova – lidské aktivity a proměny životního prostředí.

5.9.1 Praktické činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento vyučovací předmět je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům a dívkám bez rozdílu).

Žáci si učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Praktické činnosti směřují k utváření klíčových kompetencí:

Předmět praktické činnosti je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstitelské práce
4. Příprava pokrmů

Na 2. stupni je rozdělen na tři tematické okruhy

1. Práce s technickými materiály
2. Příprava pokrmů
3. Svět práce

Kompetence k učení

Praktické osvojování práce podle návodu. Vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů. Předkládání dostatečného množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení. Poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech. Poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost.

Kompetence k řešení problémů

Uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů. Aplikace řešení při obdobných zadáních a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů. Předkládání dostatečného množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce. Otevření prostoru pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci. Seznamování žáků s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace.

Kompetence komunikativní

Vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály. Seznamování s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů. Výklad pojmů souvisejících s volbou povolání. Předkládání dostatečného podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků.

Kompetence sociální a personální

Spolupráce ve dvojici a v malé skupině. Přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání. Zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti.

Kompetence občanské

Otevírání prostoru pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu. Umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat.

Kompetence pracovní

Vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů. Vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě. Předkládání srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli. Vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci. Vytváření prostoru pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci.

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Praktické činnosti	Období 1.- 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	-práce s různými materiály -vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-kreativita
pracuje podle slovního návodu a předlohy.	-jednoduché pracovní postupy -organizace práce	1.-3.	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	-sestavování modelů -montáž a demontáž	1.-3.	
provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování.	-práce s tabulkou	3.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
pečuje o nenáročné rostliny.	-péče o nenáročné rostliny	2.-3.	
připraví tabuli pro jednoduché stolování.	-příprava jednoduché tabule	1.-3.	
chová se vhodně při stolování.	-pravidla stolování vhodné a nevhodné chování při jídle	1.-3.	

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Praktické činnosti	Období 4.- 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	-práce s daným materiálem, vlastnosti materiálu	4.-5.	
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.	-seznámení s lidovými tradicemi	4.-5.	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	-druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů	4.-5.	
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.	-bezpečnost a uspořádání práce	4.-5.	Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	-práce se stavebnicí, použití logiky	4.-5.	
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	-využití návodu při postupech práce	4.-5.	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	-pracovní hygiena, první pomoc při zranění	4.-5.	
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	-práce s rostlinami-pokusy, pozorování	4.-5.	
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	-péče o rostliny	4.-5.	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	-využití nářadí při práci s rostlinami	4.-5.	
orientuje se v základním vybavení kuchyně.	-vybavení kuchyně, el. spotřebiče, kuchyňské náčiní	4.-5.	
připraví samostatně jednoduchý pokrm.	-příprava jednoduchých pokrmů dle možností	4.-5.	

dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	-základy společenského chování, pravidla stolování	4.-5.	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.	-pracovní hygiena v prostorách kuchyně, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu	4.-5.	

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Praktické činnosti	Období 6.- 7.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	-vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-kooperace
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a náradí.	-znalost náradí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem	6.-7.	
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost. Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model.	-organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-seberegulace
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu.	-první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-psychohygiena
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	-technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace	6.-7.	
provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.	-postupy pro montáž, demontáž a údržbu	6.-7.	
používá základní kuchyňský inventář, ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.	-základní vybavení domácnosti, údržba a úklid domácnosti, návody k obsluze	6.-7.	
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu.	-bezpečnostní pravidla pro práci s el. spotřebiči, první pomoc při úrazech el. proudem	6.-7.	
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	-výběr, nákup a skladování potravin, skupiny potravin, sestavování jídelníčku, úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	6.-7.	Envirmentální výchova lidské aktivity a problém životního prostředí

dodržuje základní priority stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	-jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí - komunikace
---	---	-------	---

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Praktické činnosti	Období 8.- 9.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	-profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační zdravotní a osobnostní, rovnost příležitosti na trhu	8.-9.	
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.	-sebepoznávání, sebehodnocení cíle a zájmy	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj-sebepoznání a sebepojetí
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	-informace o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění, práva a povinnosti	8.-9.	
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	-průběh pohovoru, požadavky životopisu, sebe prezentace, modelové situace; podnikání	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-komunikace

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení je konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení není zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, ale soustřeďuje se i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu a v každém případě musí obsahovat doklady o tom, jak se žák vyrovnal s dovednostmi sebehodnocení své práce. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.

Žáci jsou předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník-specifikovanými pro hodnocené období.

Podrobná pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků základní školy jsou zpracována v příloze č.1 školního řádu – „Klasifikační řád“.

6.2 Autoevaluace

1. Oblasti autoevaluace

- 1.1 materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- 1.2 průběh vzdělávání
- 1.3 školní klima a vzájemné vztahy s rodiči, místní komunitou, vytváření image školy
- 1.4 míra rozšíření sociálně patologických jevů u žáků, zejména šikanování a zneužívání návykových látek
- 1.5 výsledky vzdělávání
- 1.6 řízení školy, kvalita personální práce
- 1.7 kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- 1.8 soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní školy

2. Cíle autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zajistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

3. Nástroje autoevaluace

- 3.1 rozbor dokumentace školy
- 3.2 rozhovory s učiteli, rodiči
- 3.3 dotazníky pro rodiče, učitele, žáky
- 3.4 srovnávací prověrky, dovednostní testy
- 3.5 hospitace

4. Časový harmonogram autoevaluačních činností

- hospitační činnost, v průběhu celého roku, ředitel, zástupce, vých. poradce
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok, září – říjen
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§9 vyhlášky č. 15/2005 Sb.), do konce září
- srovnávací prověrky z určených předmětů, 2x za rok
- dotazníky pro rodiče zaměřené zejména na klima školy, 1x za dva roky
- dotazníky pro žáky zaměřené zejména na sociálně patologické jevy, 1x ročně
- výstupy ze školské rady a výboru KPŠ, průběžně
- rozhovory s rodiči, žáky, učiteli, průběžně

7 Obsah

1 Identifikační údaje	1
2 Charakteristika školy	2
2.1 Velikost a úplnost školy	2
2.2 Vybavení školy	2
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	3
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	3
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	3
3 Charakteristika ŠVP	4
3.1 Co chceme a kam směřujeme	4
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	4
3.3 Strategie naplňování klíčových kompetencí	5
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	6
3.5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	7
3.6 Začlenění průřezových témat	8
4 Učební plán	12
4.1 Učební plán pro 1. stupeň	12
4.2 Učební plán pro 2. stupeň	13
4.3 Poznámky k učebnímu plánu	14
5 Učební osnovy	16
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	16
5.1.1 Český jazyk	17
5.1.2 Anglický jazyk	31
5.2 Matematika a její aplikace	38
5.2.1 Matematika	39
5.3 Informační a komunikační technologie	50
5.3.1 Informatika	51
5.4 Člověk a jeho svět	57
5.4.1 Prvouka	59
5.4.2 Přírodověda	63
5.4.3 Vlastivěda	67
5.5 Člověk a společnost	71
5.5.1 Dějepis	72
5.5.2 Výchova k občanství	78
5.6 Člověk a příroda	85
5.6.1 Fyzika	86
5.6.2 Chemie	92
5.6.3 Přírodopis	97

5.6.4 Zeměpis	105
5.7 Umění a kultura	111
5.7.1 Hudební výchova	112
5.7.2 Výtvarná výchova	121
5.8 Člověk a zdraví	129
5.8.1 Výchova ke zdraví	130
5.8.2 Tělesná výchova	134
5.9 Člověk a svět práce	149
5.9.1 Praktické činnosti	150
6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy	158
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků	158
6.2 Autoevaluace školy	158
7 Obsah	160